

Budget/verksamhetsplan 2005 för socialtjänstnämnden del 1

Innehållsförteckning	Sid.
Sammanfattning	3
Integrerat ledningssystem	4
Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna	5
Prioriterad inriktning: Barns och ungdomars villkor i Stockholm ska förbättras utifrån en helhetssyn på deras vardag och möjligheten att påverka denna	
Prioriterad inriktning: Staden ska ha en bra omsorg vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor	
Prioriterad inriktning: Kompetensförsörjningen ska säkras och goda möjligheter till kompetensutveckling erbjudas medarbetarna	
Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad	55
Prioriterad inriktning: Miljöarbetet ska stärkas på lokal och central nivå genom att miljöprogrammets sex mål är vägledande vid alla beslut i nämnder och bolagsstyrelser	
Bryta segregationen och fördjupa demokratin	58
Prioriterad inriktning: Metoder ska utvecklas inom stadens alla verksamheter i syfte att synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer	
Prioriterad inriktning: Ökad möjlighet till reell påverkan ska skapas genom fördjupad lokal demokrati, delaktighet och inflytande	
Ta ansvar för ekonomin	63
Prioriterad inriktning: Staden ska ta ett aktivt ansvar för ekonomin genom höga krav på budgethållning, en effektiv användning av resurserna samt en i övrigt god ekonomisk hushållning	

Sammanfattning

Budget/verksamhetsplan 2005 präglas av ett omfattande besparingsarbete. Det totala besparingsbetinget motsvarar 35 mkr och beror på utebliven pris- och lönekomensation om 15 mkr, omdisponeringar inom ram för att finansiera tak-över-huvudet-garantin, fortsatt subventionerat pris vid Kriscentrum för kvinnor, resurssamordnare för adoptionsfrågor, omstruktureringar med mera samt minskat anslag om 10 mkr till följd av översynen av socialtjänstnämnden.

Kostnaden för nämndens samtliga verksamheter uppgår till 1,2 miljarder kr och finansieras dels med ca 500 mkr genom försäljning av tjänster till huvudsakligen stadsdelsnämnderna och dels med anslag från kommunfullmäktige 729 mkr. Av anslaget 729 mkr är ca 350 mkr öronmärkta för utomlänsplaceringar av funktionshindrade, vård- och boendekostnader för hemlösa samt ersättning till kontraktbundna organisationer. Dessa kostnader kan nämnden inte påverka på kort sikt, vilket innebär att besparingar om 35 mkr endast kan genomföras inom det kvarvarande anslaget om ca 380 mkr. Det innebär neddragningar motsvarande 10%. Sammantaget innebär budgetförslaget 2005:

- löne- och prisökningar motsvarande totalt 15 mkr måste respektive enhet klara inom befintlig budgetram genom att minska övrigt-anslag, senarelägga planerade projekt, inte återbesätta vakanser, inte ta in semestervikarier m.m.
- indragning/vakanshållning av drygt 20 anställningar motsvarande 7 mkr huvudsakligen inom förvaltningsadministration och verksamhetsledningar.
- minskade förvaltningsgemensamma kostnader om totalt 7 mkr genom indragna/minskade anslag för miljö-, handikapp-, informations-, kultur-, utvecklings- och rehabiliteringsinsatser, företagshälsovård, IT m.m.
- minskade lokalkostnader genom att avveckla lokaler om 0,5 mkr
- ökade intäktskrav genom prestationsökningar motsvarande 4,5 mkr
- anslaget till stöd för utomstående organisationer minskas med 3 mkr
- anslaget till Stiftelsen Hotellhem minskas med 1,5 mkr till 15,5 mkr.
- minskade anslag inom driftverksamheten motsvarande 2,8 mkr.

Trots besparingarna inryms satsningar på följande prioriterade områden.

• ökade kostnader för tak-över-huvudet-garantin	1,1 mkr
• fortsatt subventionerat pris vid Kriscentrum för kvinnor	1,6 mkr
• resurssamordnare för adoptionsfrågor	0,7 mkr
• prestationsökningar inom LSS-kollo	1,4 mkr
• ökade kostnader för hemlösa och vårdsamordning med landstinget	10,0 mkr

Nämndens åtaganden för verksamheten bedöms i allt väsentligt att uppfyllas inom de budgetramar som givits. En viktig förutsättning för att budgetförslaget ska hålla är att stadsdelsnämnderna köper förvaltningens tjänster. Med tanke på stadsdelarnas sviktande efterfrågan kan förslag om ytterligare stora omstruktureringar och avveckling av verksamheter bli aktuella inom de kundorienterade verksamheterna.

Integrerat ledningssystem

Socialtjänstnämnden arbetar utifrån riktlinjerna i stadens integrerade system för styrning och uppföljning av stadens verksamheter. Generella åtaganden har fastställts utifrån kommunfullmäktiges mål och prioriterade inriktningar. Miljöarbetet är integrerat med ledningssystemet.

Utifrån stadens strategi för kvalitetsutveckling, har samtliga enheter tydliga åtaganden utifrån stadens övergripande inriktningsmål, stadens prioriterade inriktningar samt socialtjänstnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål och generella åtaganden. I samband med arbetet med budget/verksamhetsplan 2005 har samtliga åtaganden fastställts av förvaltningsledningen. Förvaltningsledningen har efter dialog med enhetscheferna fastställt kvalitetsgarantier. Nämnden kommer att föreläggas garantierna för godkännande till sammanträdet den 16 december 2004.

I verksamhetsplanen redovisas hur uppföljning och bedömning av nämndens generella åtaganden kommer att genomföras under 2005. Utgångspunkten är kommunfullmäktiges mål: Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna, Bygga bostäder och utveckla Stockholm, Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad, Bryta segregationen och fördjupa demokratin samt Ta ansvar för ekonomin.

Grunden för uppföljning och kriterier för bedömning av måluppfyllelse av socialtjänstnämndens generella åtaganden utgörs av det system för uppföljning av det integrerade ledningssystemet som förvaltningen utarbetade inför år 2003.

I systemet ingår också att utifrån de generella åtagandena upprätta interna överenskommelser/kontrakt mellan förvaltningsledningen och enhetscheferna. Kontrakten upprättas i dialog och undertecknas av ansvariga chefer. I de interna kontrakten anges uppdrag, prestationer, åtaganden, arbetssätt, hur uppföljningen av de enhetsspecifika åtagandena ska gå till samt tillgängliga resurser för uppdraget. Kontrakten utgör därmed underlag för uppföljningen av de generella åtagandena. I samband med tertialrapporter och bokslut för förvaltningsledningen en dialog med respektive enhetschef och bedömer måluppfyllelsen. Vid uppföljningsmötena förs protokoll som godkänns och undertecknas av förvaltningsledning och enhetschef. Eventuella tvister avgörs av förvaltningschefen.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Prioriterad inriktning: Barns och ungdomars villkor i Stockholm ska förbättras utifrån en helhetssyn på deras vardag och möjligheten att påverka denna

Insatser för barn och ungdomar

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Uppmärksamma barns och ungdomars situation

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, ungdomar, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder.

Socialtjänstnämnden åtar sig att upprätthålla jourverksamheter för stadens medborgare när stadsdelarnas insatser inte är tillgängliga.

Socialtjänstnämnden åtar sig att tillhandahålla kvalificerade behandlingsinsatser och på uppdrag av stadsdelarna erbjuda HVB-platser för barn, ungdomar och deras familjer. (HVB – Hem för Vård eller Boende)

Socialtjänstnämnden åtar sig att följa FN:s barnkonventions fyra grundläggande principer om barnets rättigheter och skydd enligt följande:

Förbud mot diskriminering – ”Barnet ska skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av barnets eller dess föräldrars ras, hudfärg, kön, språk, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt”.

Principen om barnets bästa – ”Vid alla åtgärder som rör barn ska barnets bästa alltid komma i främsta rummet”. Principen barnets bästa kan härledas ur två fundamentala tankar. Den ena utgår från att barn är sårbara och behöver stöd och skydd och den andra betonar barnperspektivet i beslutsfattandet.

Rätten till liv. Förutom förbud mot dödsstraff betonas rätten till liv i vid mening, dvs. barns rätt till överlevnad och rätten till utveckling.

Rätten att uttrycka åsikter. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Barns och ungdomars deltagande i frågor som rör dem själva betonas.

Barnkonventionen

Stadens reviderade handlingsprogram för barnkonventionen antogs av kommunfullmäktige den 20 september 2004. Handlingsplanen slår fast att Stockholms stad ska arbeta för de fyra grundläggande principerna för FN:s barnkonvention om barnets rättigheter och behov av skydd:

- barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som fattas (artikel 3)
- barnet har rätt att komma till tals (artikel 12)
- varje barn har samma rättigheter och lika värde, ingen ska diskrimineras (artikel 2)
- varje barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6).

I handlingsprogrammet fastslås vidare att ansvaret för tillämpning och spridning av kunskaper kring FN:s barnkonvention och stadens handlingsprogram ligger på samtliga nämnder, bolag och styrelser. Vid framtagande eller revidering av måldokument, handlingsplaner och riktlinjer och andra styrande dokument för stadens verksamheter, ska texternas innehåll och mening vara i linje med FN:s barnkonvention. En kartläggning ska göras av på vilket sätt artiklarna i konventionen berör respektive nämnds, bolags eller styrelses verksamhetsområde. Kartläggningen ska resultera i en plan och en åtgärdslista som anger vad som behöver utvecklas, uppmärksammas eller förändras för att barnkonventionen ska förverkligas. Redovisning ska ske årligen i verksamhetsprogrammet.

Plan och åtgärdslista

Socialtjänstnämnden har som ett av sina generella åtaganden att följa FN:s barnkonventions grundläggande principer. En systematisk kartläggning av på vilket sätt artiklarna i barnkonventionen direkt kan kopplas till nämndens verksamhetsområde och dess olika delar ska påbörjas för att på det sättet kunna identifiera förbättringsområden.

Nedan följer en sammanfattande redogörelse över de områden där socialtjänstnämnden redan idag kan konstatera att förbättringar och utveckling är nödvändiga för att säkerställa barns och ungas välfärd ur ett rättighets- och skyddsperspektiv. Redogörelsen utgår framför allt från de fyra huvudprinciperna, men också från några övriga artiklar i FN:s barnkonvention som direkt berör verksamheter inom socialtjänstnämndens ansvarsområde. Samtliga förbättringsförslag kommer att följas upp i enheternas specifika uppdrag och åtaganden.

Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som fattas (artikel 3)

- Socialtjänstnämnden ska se över riktlinjer som inte direkt berör barn och unga och andra styrande dokument som har utarbetats inom socialtjänstnämndens ansvarsområde och vid behov förslå revidering av dokumenten enligt intentionerna i FN:s barnkonvention.
- Inför beslut inom socialtjänstnämndens ansvarsområde, ska en konsekvensanalys enligt barnkonventionen göras innan beslut fattas. Detta innebär att

en förhandsprövning görs av vilka konsekvenser ett tänkt beslut kan få för barn och unga.

- I socialtjänstnämndens kommande verksamhetsuppföljningar ska det särskilt tydliggöras hur stora resurser som avsatts för barn och unga samt vilka prioriteringar som görs för barn och unga.
- Inom forsknings- och utvecklingsområdet ska barnperspektivet utvecklas även inom forskningsprojekt som indirekt berör barn och unga, dvs. inom områden som missbruk, socialpsykiatri, handikapp, fattigdom m.m. Kunskap ska spridas kring aktuell forskning för att i högre utsträckning möjliggöra att det sociala barnavårdsarbetet baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Barnet har rätt att komma till tals (artikel 12)

- Socialtjänstnämnden ska inom sitt ansvarsområde utveckla formerna för hur inflytandet och lyhördheten för barns åsikter kan förbättras samt hur information för barn kan förstärkas och göras mer lättillgänglig.
- Socialtjänstnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kompetensfonden utveckla former för genomförandet av utrednings- och uppföljningssystemet för kvalitetssäkring ”barns behov i centrum (BBIC)”.
- Socialtjänstnämnden ska inom sina verksamheter utveckla metoderna för samtal med barn.

Varje barn har samma rättigheter och lika värde, ingen ska diskrimineras (artikel 2)

- Socialtjänstnämnden ska i sitt stadsövergripande uppföljningsarbete särskilt uppmärksamma skillnader mellan olika stadsdelsområden vad gäller resurser och uppväxtvillkor för barn och unga.
- Socialtjänstnämndens drog- och brottsförebyggande verksamhet ska understödja stadsdelsnämndernas förebyggande arbete inom skolan genom insatser som förbättrar skolklimatet samt relationen mellan skola och föräldrar.

Varje barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)

- Socialtjänstnämnden ska vidareutveckla det kunskapsunderlag som bl.a. inhämtas genom de regelbundet genomförda inventeringarna av elevers drogvanor samt risk- och skyddsfaktorer. Syftet är att öka stadens möjligheter att skydda barn och unga mot olika riskfaktorer.

Skydda barnet mot information och material som är till skada för barnets välfärd (artikel 17)

- Socialtjänstnämnden ska vid utformandet av drogförebyggande information ta hänsyn till de språkliga behoven hos barn som tillhör minoritetsgrupper.

- Socialtjänstnämnden ska vidareutveckla formerna för stödet till stadsdelsnämnderna i deras tillsynsarbete och övervakning av folkölsförsäljning och särskilt uppmärksamma eventuell alkoholreklam som riktar sig till barn eller unga.

Åtgärder ska vidtas i utbildningssyfte för att skydda barn mot alla former av fysiskt- och psykiskt våld, skada, övergrepp eller försumlighet (artikel 19).

- Socialtjänstnämnden ska erbjuda stadsdelsnämnderna utbildning kring metoder att uppmärksamma barn i våldsutsatta familjer, barn till missbrukare samt psykiskt funktionshindrade – ”de glömda barnen”.
- Socialtjänstnämnden ska utveckla arbetsmetoder för att på bästa sätt kunna hantera våld inom familjer.
- Socialtjänstnämnden ska utarbeta ett förslag till ett kunskaps- och kriscentrum för barn som far illa.

Barn som tillfälligt eller varaktigt berövats sin familjemiljö eller för sitt eget bästa inte kan tillåtas stanna kvar i denna miljö ska ha rätt till särskilt skydd och bistånd (artikel 20).

- Akuta placeringar av barn sker ofta i jourhem där väntetiderna för mer permanenta lösningar kan bli orimligt långa. Socialtjänstnämnden ska inom sitt ansvarsområde öka satsningarna på att rekrytera, förebereda och utbilda familjehem för mer långsiktiga placeringar.
- Socialtjänstnämnden ska vid institutionsplaceringar utveckla insatser som i större utsträckning kompletterar och närmar sig det arbete som görs kring barnen och deras familjer i närmiljön.

Adopterade barns särskilda rättigheter (artikel 21)

- Socialtjänstnämnden ska inrätta ett resurscentrum för adopterade barn och deras familjer för att underlätta och stödja de speciella livsvillkor som kan relateras till adoptionen.

Lämpliga åtgärder ska vidtas för att säkerställa ett barns flyktingstatus och att barnet erhåller lämpligt skydd och humanitärt bistånd (artikel 22).

- Socialtjänstnämnden ska inom nämndens jourverksamhet utveckla rutiner för hur samverkan med andra berörda myndigheter kan förbättras kring asylsökande barn.
- Socialtjänstnämnden ska tillsammans med andra berörda myndigheter utveckla rutiner för insatser kring barn och unga som under en tillfällig vistelse i Stockholm begår brott, där ansvarig vårdnadshavare finns i annat land.

- Socialtjänstnämnden ska tillsammans med andra berörda myndigheter utforma rutiner för arbete med barn som påträffas med att tiggas pengar.

Barn med fysiskt eller psykiskt handikapp (artikel 23).

- Socialtjänstnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och kompetensfonden genomföra en utbildning kring BUS-policyn (barn och unga med särskilda behov) med syfte att implementera intentionerna i policyn i Stockholms stad.
- Socialtjänstnämnden ska inom sina verksamheter uppmärksamma situationen för familjer med barn med särskilda behov. Komplicerad organisation med stödinsatser på flera olika håll i samhället förutsätter samordning av stödinsatserna och bra information till familjen (BUS-policydokument) så att barn med särskilda behov får ta del av stödinsatserna.
- Socialtjänstnämnden ska bevaka hur nämndens beslut berör barn och unga med funktionshinder. Förvaltningens handikappråd måste uppmärksammas på att rådet ska beakta ärenden utifrån barnperspektiv.
- Socialtjänstnämnden ska verka för att stödbehovet hos föräldrar med funktionshinder uppmärksammas ur barnets perspektiv, så dessa kan ge sina barn en trygg och stimulerande uppväxt.
- Socialtjänstnämnden ska inom sina verksamheter uppmärksamma barn och ungdomar med funktionshinder genom att verka för att barn och ungdomar med funktionshinder får tillgång till kolloverksamhet.

Barn ska skyddas från olaglig användning av narkotika (artikel 33).

- Socialtjänstnämnden ska bistå stadsdelsnämnderna vid utarbetande av lokala drogpolitiska handlingsplaner.
- Socialtjänstnämnden ska utvidga utbildningsprojektet KOMET till att omfatta samtliga stadsdelsnämnder. Projektet drivs idag med stöd av länsstyrelsen och Socialdepartementets alkoholkommitté och innebär utbildning av ledare av föräldraträningscirkel (föräldrar till barn i åldrarna 3-10 år) samt lärare i ledarskap i klassrummet.

Rehabilitering och social återanpassning av ett barn som utsatts för någon form av vanvård, utnyttjande eller övergrepp ska främjas (artikel 39).

- Mäns våld mot kvinnor drabbar även barn som lever i dessa relationer. Det är också psykisk misshandel att se/höra sin mamma bli misshandlad. Socialtjänstnämnden ska i sina utbildnings- och informationsinsatser inom kampanjen Operation Kvinnofrid även uppmärksamma barnen.
- Socialtjänstnämnden ska fortsätta att utveckla verksamheter för unga brottsoffer i samarbete med Polismyndigheten i Stockholms län.

- Socialtjänstnämnden ska erbjuda personal inom stadens socialtjänst fortbildning på temat traumatiserade och utsatta barn.

Varje barn som misstänks eller åtalas för eller befunnits skyldigt att ha begått brott ska behandlas på ett sätt som främjar barnets känsla för värdighet, stärker barnets respekt för andras mänskliga rättigheter och som tar hänsyn till barnets ålder och önskvärdheten att främja att barnet återanpassas (artikel 40).

- Socialtjänstnämnden ska i sitt uppföljningsansvar för stadens ungdomstjänst fortsätta att stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete genom att erbjuda seminarier och nätverksträffar samt praktisk hjälp med att bygga upp ungdomstjänsten.
- Socialtjänstnämnden ska fortsätta samarbetet med de delar av polismyndigheten som arbetar med gärningsmän under 18 år med syfte att utveckla former för medling mellan den unga gärningsmannen och brottsoffret.

Insatser för barn och ungdomar	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- HVB barn och ungdom	-95,2	95,2	0,0
- Placering- och konsultationsenheten	-12,0	9,9	-2,1
- Familjehemskonsulterna	-2,3	2,3	0,0
- Maria Ungdomsenhet	-18,3	0,9	-17,4
- Precens	-17,3		-17,3
Stöd till utomstående organisationer	-5,4		-5,4
Privata aktörer			
Totalt	-150,5	108,3	-42,2
Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administration.			

Egna verksamheter

HVB barn och ungdom

Stockholm HVB Barn och ungdom ska i stadens regi erbjuda stadsdelsförvaltningarna ett differentierat och flexibelt utbud av institutionstyper och öppenvårdsverksamheter för barn och ungdomar med psykosociala problem samt deras familjer.

I dag har HVB barn och ungdom trots tidigare omstruktureringar och utvecklingsarbete dels en överkapacitet, dels ett utbud som är låst i strukturer/ dygnet-runtplatser och hus/ anläggningar. Detta gäller i första hand barn- och familje-verksamheterna.

Stadsdelsförvaltningarna uttrycker tydligt önskemål om att HVB barn och ungdom ska styra om sina resurser för att möta och svara upp mot den utveckling som finns i stadsdelarna, vilken innebär att vård och behandling i möjligaste mån ska ske på hemmaplan. Inom HVB barn och ungdom pågår en utveckling i den riktningen, men arbetet behöver snabbas upp. Det är i samband med detta nödvändigt att genomföra omställningar inom enheten. I första hand kommer det att beröra familjebehandlingsenheterna Lida och Skå. Kostnaderna för denna omställning beräknas till 30 mkr, fördelade på två år, 2005 - 2006. Kostnaderna avser uteblivna intäkter, avveckling av lokaler, kompetensutveckling m.m.

Inledningsvis och i mindre skala har enheten tillsammans med utvalda stadsdelsförvaltningar sökt medel från kompetensfonden till gemensamma utvecklingsprojekt. Syftet är att bättre tillvarata varandras kompetenser och genom samverkan korta ned institutionsvistelsen. Projekten ger möjlighet för verksamheterna att rikta resurserna mer direkt till klienterna i deras hemmiljö och fler klienter kommer att kunna erbjudas insatser både i sin hemmiljö och på institution.

Förvaltningen avser att i början av 2005 återkomma till nämnden med ett tjänsteutlåtande innehållande förslag till organisatoriska förändringar och omställningar inom HVB barn och ungdom.

Placerings- och konsultationsenheten

Enheten har en anslagsfinansierad verksamhet som svarar för konsultation och rådgivning till stadsdelsförvaltningarna gällande val av vårdform i frågor som rör barn och ungdomar 0-20 år. Staden har tecknat ramavtal med ca 90 vårdgivare avseende institutioner för akut- och utredningsplaceringar, jourverksamheter, längre tids behandling i dygnetruntvård, stödboende och mellanvård. Enheten har kunskap om, insyn i och håller sig ajour med det samlade utbudet av vårdinsatser.

Vidare har enheten även en intäktsfinansierad verksamhet som på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna placerar ungdomar 13-20 år, i familjehem, jourhem och social bostad. Genom enhetens psykolog erbjuds utredning och bedömning av eventuellt vårdutbud samt samtalsterapi. Familjevårdsinspektörerna ska medverka till att ca 30 nyplaceringar genomförs i familjevård, jourhem och social bostad under 2005.

En anställning vakanshålles för att möjliggöra tillsättande av en resurssamordnare för adopterade barn och deras familjer.

Familjehemskonsulterna

Verksamheten är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas familjevårdsverksamhet och svarar för rekrytering, utbildning och handledning av familjehem. Vidare erbjuds utbildning, handledning och konsultativa insatser för familjevårdspersonal. I mindre utsträckning utförs vissa tjänster även åt länskommuner.

Verksamheten har 3,5 anställningar och är helt intäktsfinansierad. Stadsdelsförvaltningarna tecknar överenskommelser med förvaltningen om insatserna. Inför 2005 har stadsdelsförvaltningarna ännu inte tagit ställning till att teckna överenskommelser. Verksamhetens existens bygger på att flertalet stadsdelsförvaltningar kommer att teckna sådana.

Både staden och länskommunerna har svårigheter att rekrytera familjehem. Familjehemskonsulterna och länskommunerna har därför sedan ett par år ett samarbete om rekryteringsfrågor och andra insatser för familjevården. Detta samarbete fortsätter 2005.

En stadsdelsförvaltning hemställde under våren 2004 till kommunstyrelsen om att en stadsövergripande kampanj skulle genomföras i syfte att öka medvetenheten om familjevården och rekrytering av familjehem. Socialtjänstnämnden ställde sig positiv till stadsdelsnämndens hemställan och föreslog kommunstyrelsen att förvaltningen skulle få i uppdrag att närmare utreda förutsättningarna för att genomföra en sådan kampanj. Om kommunstyrelsen fattar ett beslut i den riktningen, kan familjehemskonsulternas kompetens och erfarenheter, bli en viktig tillgång i arbetet.

Familjevårdsdelen inom Placerings- och konsultationsenheten har beröringspunkter med den verksamhet som Familjehemskonsulterna bedriver. Under 2005 kommer det tidigare påbörjade samarbetet mellan dessa båda verksamheter att ytterligare fördjupas. Bl.a. kommer man att genomföra gemensamma introduktionsutbildningar för familjehem och familjevårdspersonal. Ett närmande enheterna emellan innebär också att stadsdelsförvaltningarnas efterfrågan av familjehem kommer att samordnas mer än tidigare.

Resurscentrum för adopterade och deras familjer

Under 2004 har diskuterats att i förvaltningens regi inrätta ett Resurscentrum för adopterade och deras familjer, med den nu befintliga öppna förskolan som bas. Ett tjänsteutlåtande om detta behandlades i nämnden den 22 juni 2004 (Dnr 106-580/2003).

Från den 1 januari 2005 har förvaltningen anställt en resurssamordnare som bland annat:

- ska kartlägga de behov som finns hos de adopterade och deras familjer samt de resurser som finns tillgängliga för målgruppen

- ska vara förmedlare och ”vägvisare” till möjliga stöd och behandlingsinsatser
- ska verka för att få till stånd en kommunal ”vänta barn grupp”, efter godkännandet av föräldrarna/föräldern för adoption
- ska verka för att Landstinget(BVC) inom ram erbjuder föräldragrupper, efter barnets ankomst
- ska samordna de befintliga aktiviteterna på öppna förskolan Spira samt verka för att lokalen utnyttjas så effektivt som möjligt, detta för att även uppmuntra att informella nätverk ska komma till stånd
- ska följa det nationella arbetet angående adoptionsfrågor enligt regeringens proposition 2003/04:131, Internationella adoptionsfrågor.

Maria Ungdomsenhet

Maria Ungdomsenhet är stadens centrala enhet för ungdomar upp till 20 år som har en missbruksproblematik eller som befinner sig i riskzon för missbruk. De ungdomar som tas emot ska vara bosatta inom Stockholm stad eller kommun som har avtal med enheten. Enhetens uppdrag är att komplettera stadsdelarnas och avtalskommunernas arbete med denna målgrupp.

Enheten ska bedriva akutverksamhet, utredning/behandling i öppenvård samt genomföra informations- och utbildningsinsatser. Verksamheten bedrivs i samarbete med Beroendecentrum, Stockholms Läns Landsting. Landstinget har för behandling av ungdomar i Stockholm tilldelat verksamheten två sjuksköterskor och 1,6 läkare. Det är en utökning av läkarresurserna med 0,8 från och med den 1 oktober 2004 och utökning med en sjuksköterska tidigare under året.

Ungdomsuppsökarna/ungdomsjouren inom Maria Ungdomsenhet ska bedriva uppsökande arbete i riskmiljöer och på särskilda platser i staden där ungdomar från flera stadsdelsområden och andra kommuner vistas. Ungdomsjouren ska vidare samordna och ansvara för det uppsökande arbetet inom staden vid extraordinära situationer. Uppsökande arbete ska också bedrivas gentemot häktade och anhållna ungdomar.

Medel för uppsökarverksamheten överförs till Maria Ungdomsenhet från Uppsökarenheten. För att klara personalbudgeten inom enheten föreslås att indragning av en byråassistentanställning görs och att indragning även görs av beredskap på schema. Vidare måste vakanshållning ske vid sjukdom och tjänstledigheter inom ungdomsuppsökarna. Indragningen av den administrativa funktionen innebär att chefer och övrig personal får ett utökat ansvar för administrativa uppgifter.

Organisationsdrivna verksamheter

Nämnden ger idag bidrag till föreningar/organisationer som arbetar med barn och ungdomar i utsatta situationer. Pengar beviljas bland annat till föreningar som arbetar med att se till att barnen och ungdomarna har ett alternativt nätverk när föräldern/ föräldrarnas omvårdnad brister. Förvaltningen har regelbundna möten med dessa organisationer.

Följande föreningar/organisationer, som arbetar med ett barnperspektiv och ger barn och ungdomar stöd och skydd, erhåller pengar genom nämnden: Ersta Vändpunkten för arbete med barn till missbrukande föräldrar, Källan för grupparbete med barn till psykiskt sjuka föräldrar, Bryggan för sitt arbete med barn till frihetsberövade och Barnens Rätt i Samhället (BRIS) för sitt arbete med barn i akuta situationer.

Nämnden ger också ekonomiskt stöd till föreningar som arbetar med ungdomars rätt till överlevnad och deras rätt till utveckling. Bidrag för detta arbete har beviljats föreningar som arbetar med ungdomar som lever i patriarkala familjer och utsätts för så kallat hedersrelaterat våld. Föreningar som erhåller pengar är bland andra: Terrafem, Kvinnors nätverk, Kvinnors Rätt och Elektra-projektet på Fryshuset.

Generella stadsövergripande frågor

En huvuduppgift för socialtjänstförvaltningens stab för utredning/projekt är att utarbeta, se över och vid behov föreslå förändringar av riktlinjer och policy för stadens arbete med barn och familj. Särskilt viktigt är att belysa frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen.

Socialtjänstnämnden ska också följa upp hur socialtjänsten utvecklas i staden, samla in och analysera kunskap samt föra den vidare till kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Detta gäller bl.a. analyser av behov inom olika områden, uppföljning av speciella verksamheter, medverkan i översyn av resursfördelningssystem och nyckeltal samt utbyggnadsfrågor.

Socialtjänstnämnden biträder stadsledningen i ett långsiktigt arbete med förhandlingar med landstinget som syftar till att klargöra kostnads- och ansvarsfördelningen och förbättra samarbetet mellan de båda huvudmännen. Gemensamma arbetsgrupper ska ta fram underlag för beslut om överenskommelser inom samtliga programområden.

Socialtjänstförvaltningen har på uppdrag från samtliga stadsdelsnämnder genomfört en stadsgemensam ramupphandling av "Dygnetruntvård, mellanvård och öppenvård för barn, ungdomar och familjer". Fr.o.m. 2004 har ca 130 avtal träffats med 92 entreprenörer.

I uppdraget ingår att förvalta och följa upp avtalen under kommande år. Från och med 2005 avser socialtjänstförvaltningen fakturera respektive stadsdelsförvaltning med 25 tkr för att täcka faktiska kostnader för uppdraget.

Barn och familj

Inom området barn och familj ska metoder och kvalitetssäkringssystem utvecklas för likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden.

Utbildningar för berörd personal vid stadsdelsförvaltningarna ska anordnas.

Kontinuerliga samrådsmöten ska genomföras med ansvariga chefer inom respektive ansvarsområde för ömsesidigt informations- och erfarenhetsutbyte.

I budget för 2005 anges att nämnden ska presentera förslag till utformning av ett kriscentrum för barn. Detta uppdrag sammanförs med uppdrag från socialtjänstnämnden att utforma förslag på ett kunskapscentrum med inriktning på stärkt skydd för barn som far illa (traumatiserade och utsatta barn) i samverkan med andra myndigheter.

Socialtjänstnämnden har ett fortlöpande uppdrag att uppdatera stadens riktlinjer. När det gäller barn och familjeområdet kommer justering av riktlinjerna för adoptionsverksamheten att ske med hänvisning till lagändring den 1 januari 2005.

Fortsatt arbete kommer att bedrivas med införande och uppföljning utifrån BUS-policyn (BUS = Barn och Unga med Särskilda behov).

Projekt planeras för rekrytering och förberedande utbildning av familjehem.

Ungdomar

Enligt den senast genomförda drogvaneundersökningen har användningen av tobak, alkohol och narkotika minskat bland stadens skolelever. Minskningen har skett trots att andelen ungdomar har ökat. Enligt stadens befolkningsprognoser kommer andelen ungdomar fortsätta att öka under de närmaste åren, vilket med stor sannolikhet kommer att innebära ytterligare belastning på de verksamheter inom staden som riktar sig till ungdomsgrupperna. Behovet av att fortsätta satsningarna på att utveckla förebyggande och tidiga insatser blir därmed ännu större.

Ett förslag till tobaks-, alkohol- och narkotikapolitiskt program (STAN-programmet) har utarbetats av socialtjänstförvaltningen. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget, kommer socialtjänstförvaltningen att delta i genomförandet av programmet under nästkommande år.

Samarbetet fortsätter under 2005 med Malmö och Göteborg kring trestadssamarbetet inom ramen för Mobilisering mot narkotika. Pilotprojekt har genomförts för att utveckla metoder, både inom det förebyggande arbetet och behandlingsområdet. År 2005 är avslutningsåret för satsningen och utvärdering kommer att ske av samtliga pilotprojekt.

En kartläggning har gjorts av stadens samtliga ungdomsmottagningar. Staben vid socialtjänstförvaltningen kommer att verka för att ett gemensamt system för statistik och dokumentation av verksamheterna utarbetas för att förbättra uppföljningen mottagningarnas arbete.

Under 2005 kommer en utbildning kring metoder att upptäcka och möta barn i våldsutsatta familjer, barn till missbrukare och psykiskt funktionshindrade att utarbetas i samarbete med kompetensfonden och stadsdelsnämnderna. Utbildningen kommer att främst erbjudas verksamheter inom stadsdelsnämndernas ansvarsområde som både direkt vänder sig till barn och ungdomar och verksamheter som riktar sig till vuxna med ovanstående problematik.

Drog- och brottsförebyggande insatser

Precens (Preventionscentrum Stockholm) kommer att erbjuda stadsdelsförvaltningarna hjälp med uppdragen att minska totalkonsumtionen av alkohol och narkotika med 20 % fram till år 2006 för elever i årskurs nio i grundskolan och årskurs 2 i gymnasiet och att ta fram lokala handlingsplaner utifrån egna förhållanden.

Arbetet med att utveckla skolornas förebyggande arbete fortsätter. Precens ska bistå skolor vid utveckling av arbetslagets förmåga att skapa ett förtroendefullt och tydligt mandat från föräldrarna. Insatser riktade till skolpersonalen planeras i samverkan med enskilda skolor och stadsdelsförvaltningar. I samarbete med Örebro universitet ska implementeringen av Örebro Preventions Program (ÖPP) påbörjas under 2005. Programmet innebär i korthet att föräldrars restriktiva hållning till sina barns alkoholkonsumtion stärks genom återkommande information på föräldramöten.

Den årliga informationskampanjen till tonårsföräldrar om drogvanor kommer att genomföras även under år 2005. Arbetet med att ta fram fler modeller för snabb och tydlig redovisning av Drogvaneundersökningen/Stockholmsenkäten 2004 fortsätter under nästa år. Resultaten från undersökningen ska fungera som stimulans och utvecklingsstöd till skolor och den lokala nivån.

Ansvar för folköls- och tobakstillsynen har efter beslut i kommunfullmäktige år 2001 lagts ut på stadsdelsnämnderna. Precens har dock haft kvar ett samordnings- och utbildningsansvar. Detta åtagande upphör från 2005. Då stadsdelarna har önskemål om fortsatt stöd för kompetensutveckling och utarbetande av beslutsunderlag har socialtjänstnämnden enligt beslut den 30 november 2004 ansökt om medel från kompetensfonden till ett projekt med syfte att utbilda

personal inom stadsdelsförvaltningarna i alkohollagens och tobakslagens bestämmelser och tillämpning. Detta innebär att Precens minskar med en anställning.

Föräldraträningscirklar och ledarskap i klassrummet

Precens bedriver med ekonomiskt stöd från länsstyrelsen och alkoholkommittén sedan år 2003 ett projekt där föräldraträningscirklar (tidigare PMT) och ledarskap i klassrummet för lärare utvecklas. Programmen går under benämningen KOMET och bygger på forskning om "vad som fungerar" och visar på goda resultat. Cirkelarna vänder sig till föräldrar till barn i åldrarna 3-10 år som är utagerande, uppvisar lättare beteendestörningar, koncentrationssvårigheter m.m. Syftet med cirkelarna är att föräldrar ska hitta sätt att interagera med sina barn så att de kan minska bråk och utagerande från barnets sida. Precens utbildar och handleder cirkelledare inom sexton stadsdelsförvaltningar med hjälp av två projektanställda psykologer. Med bidrag från Kompetensfonden ska verksamheten utvidgas till alla stadsdelsförvaltningar under år 2005. Komet i skolan – ledarskap i klassrummet – är ett snarlikt program som hjälper lärare att på ett bra sätt hantera oroliga och störande elever. Precens utbildar skolstöds- och resursteam i metoden för att de ska kunna utbilda lärare. KOMET utvärderas av FoU-enheten.

Stödcentrum för unga brottsoffer och medlingsverksamhet

Precens bedriver verksamhet för unga brottsoffer respektive unga lagöverträdare – Stödcentrum för unga brottsoffer och medlingsverksamhet – vid tre polis-mästardistrikt i Stockholms stad. Målet med insatserna är att minska de negativa konsekvenserna av ett brott.

Verksamheterna besöks av brottsoffer, lagöverträdare, vittnen och föräldrar. De erbjuds stödsamtal, praktisk hjälp, föräldra-/anhörigsamtal, medling och rättegångsstöd, vilket sker med hjälp av ideellt arbetande juriststudenter. Verksamheterna bedrivs i samverkan med polis och stadsdelsförvaltningar. Formerna för denna samverkan ska utvecklas under kommande år. Precens ger även stöd och samordnar aktiviteter för verksamheter som bedrivs av stadsdelsförvaltningarna själva. Ett mål under 2005 är att verka för att alla ungdomar i Stockholms stad erbjuds likvärdigt stöd samt att verksamheterna vidareutvecklas för att uppnå samordningsvinster och samverkansfördelar i hela staden.

Folkhälsoprogram för staden

Socialtjänstnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att arbeta fram ett förslag till folkhälsoprogram för Stockholms stad. I uppdraget anges de elva nationella folkhälsomålen som grund för arbetet. Programmet ska ha sin utgångspunkt i barns och ungdomars hälsa, såväl den fysiska som den psykiska.

Prioriterad inriktning: Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor

Insatser för äldre

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – I arbetet och all verksamhet möta den äldre och dennes behov utifrån en helhetssyn.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att upprätthålla jourverksamhet för stadens medborgare i utsatta situationer när stadsdelarnas insatser inte är tillgängliga.

Insatser för äldre	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- Stockholms äldre- och handikappjour	-37,1	25,0	-12,1
Stöd till utomstående organisationer	-5,9		-5,9
Privata aktörer			
Totalt	-43,0	25,0	-18,0
Därtill kommer kostnader för staben för administration			

Egna verksamheter

Stockholms äldre- och handikappjour

Inom Stockholms äldre- och handikappjour finns följande verksamheter.

Trygghetsjouren, Larmcentralen och Jourpatrullerna/Akutvak

Trygghetsjouren handlägger och biståndsbedömer under kvällar, nätter och helger akut uppkomna hjälp- och omvårdnadsbehov inom äldre och handikappomsorgen.

Larmcentralen erbjuder stadsdelsförvaltningarna tjänster för larmmottagning, installation och service av trygghetslarm.

Jourpatrullerna/Akutvak åtgärdar akut uppkomna hjälp- och omvårdnadsbehov under kvällar, nätter och helger, då dessa behov inte kan tillgodoses på annat sätt.

Ett nytt larmmottagningsprogram tas i bruk i början av 2005. Larmmottagning och ärenderapportering kommer att göras mot samma databas och stora sam-

ordningsvinster förväntas uppnås. Under året kommer fokus att ligga på arbetet med en säker datamiljö för Trygghetsjouren och Larmcentralen.

Antalet anslutna larmabonnenter förväntas under året öka med 5% och service-uppdrag för trygghetslarmsteknikerna med 5 %.

Anslaget för sjukhemsplaceringar minskar med 900 tkr och fastställs till 1 mkr som svarar mot föregående års behov.

Äldreomsorg för hemlösa

Inom Enheten för hemlösa bedrivs äldreomsorg för hemlösa. 81 personer över 65 år får olika insatser. Mer information lämnas under avsnittet om Enheten för hemlösa, sid. 42.

Organisationsdrivna verksamheter

Socialtjänstnämnden ger genom organisations- och föreningsutskottet (OFU) stöd främst till föreningar som bedriver stödjande verksamhet för invandrade äldre. OFU ger även bidrag till svenska pensionärsorganisationer. Vidare erhåller stadens hemgårdar pengar för sin äldreverksamhet.

De föreningar som arbetar med isolerade medlemmar prioriteras. Syrianska föreningen Kurdiska äldrecentret och Bosniska Behar är verksamheter som vänder sig till medlemmar som isoleras bland annat på grund av analfabetism. Dessa föreningars medlemmar kommer från länder som varit utsatta för krig, vilket satt djupa spår hos medlemmarna. Föreningarna är behjälpliga med alla möjliga vardagliga bestyr exempelvis fylla i blanketter, ordna läkartider, läsa myndighetsbrev etc.

Prioriterad inriktning: Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor

Insatser för funktionshindrade

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Staden ska garantera alla funktionshindrade kvalitativt bra omsorg, vård och service med kontinuitet och likvärdig bedömning oavsett var i staden de bor.

Insatserna ska utgå från den enskildes behov och önskemål och utgöra grunden för den enskilde att kunna leva ett så normalt liv som möjligt. Det ska ges stort utrymme för delaktighet och inflytande över vardagen för den enskilde.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, ungdomar, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder.

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av stadsdelarna erbjuda ledsagning för att funktionshindrade på ett meningsfullt sätt ska kunna delta i samhällslivet.

Insatser för funktionshindrade	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- LSS-kollo	-28,9	12,0	-16,9
- Korttidshemmen Drömmen och Navet	-11,2	11,2	0,0
- Enheten för ledsagarservice	-15,5	13,3	-2,2
- Lokal- och byggnadskonsulterna	-3,3	3,3	0,0
Stöd till utomstående organisationer	-11,8		11,8
Utomlänsplaceringar	-196,1		-196,1
Privata aktörer			
Totalt	-266,8	39,8	-227,0
Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administration.			

I förslaget till budget 2005 sägs att staden ska följa målen i den nationella handlingsplanen om handikappolitiken. Under senhösten 2004 förväntas kommunfullmäktige besluta om ett nytt handikappolitiskt program för staden, som ska utgöra grunden för och redovisa stadens inriktningsmål för arbetet med att åstadkomma ett Stockholm som är tillgängligt och kan ge jämlika och rättvisa levnadsvillkor för personer med funktionshinder. De tidigare separata planerna utgår och varje nämnd/styrelse ska istället redovisa planerade åtgärder i budget och verksamhetsplan. Uppföljning ska göras i bokslut och verksamhetsberättelse.

Egna verksamheter

LSS-kollo

LSS-kollo erbjuder stadsdelsförvaltningarna och länskommunerna korttidsvistelse under sommarlov och andra lov för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd. Insatsen beviljas enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 9 § p 6.

Stadsdelsförvaltningarnas placeringar är anslagsfinansierade, medan länskommunernas är intäktsfinansierade. Anslaget finns inom socialtjänstförvaltningen, medan beslut i enskilda ärenden fattas av stadsdelsförvaltningarna. Under innevarande år beräknas enheten få ett underskott eftersom stadsdelsförvaltningarna beviljat kollovistelse till kostnader som inte har rymts inom budget. Då målgruppen ökar beräknas även ett underskott under 2005. Förvaltningen kommer därför sannolikt att även under 2005 begära tilläggsanslag.

Målet inför 2005 är, som tidigare år, att alla som söker kollovistelse ska kunna erbjudas detta. Kortare perioder har dock efterfrågats av LSS-handläggare och brukare.

Under 2004 har en ny upphandling av privata entreprenörer inom området genomförts, vilket innebär att verksamheten från 2005 samarbetar med nya aktörer.

Enheten har ca 400 intermittent anställda. En pågående översyn av personalens arbetstider och scheman kan komma att medföra budgetkonsekvenser under 2005.

Korttidshemmen Drömmen och Navet

Efter en organisationsöversyn har ett närmande skett mellan korttidshemmen Drömmen och Navet. Enheterna har gemensam ledning. Det innebär förutom gemensam verksamhetsutveckling också en samordning av personal, kompetens m.m.

Korttidshemmet Drömmen erbjuder korttidsvistelse till ungdomar och vuxna (ca 16-40 år) med autism och/eller utvecklingsstörning. Vistelsen ska tillgodose behov av miljöombyte och rekreation.

Vid korttidshemmet Navet tillhandahålls dygnetruntboende som korttidsvistelse för ungdomar i åldern 12-23 år med fysiskt funktionshinder. Man tar emot 30 ungdomar. Vistelsen ska tillgodose behov av miljöombyte och rekreation och ge möjlighet till personlig utveckling.

Personalen vid både Drömmen och Navet är engagerade i EU-projektet "Lys,kompa,funka" som bedrivs för personal inom stadens omsorg om funktionshindrade.

Enheten för ledsagarservice

Enheten för ledsagarservice utför på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna ledsagning och avlösarservice enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL). Enheten utför även ledsagning till Stockholms handikappföreningar.

Enheten förmedlar ledsagare till personer med grava fysiska eller psykiska funktionshinder. Syftet är att underlätta deltagande i fritids- och kulturaktiviteter. Det handlar exempelvis om att träffa vänner, delta i kultur- och föreningsliv, utöva sportaktiviteter etc.

Gruppverksamheter i form av utflykter för brukare är mycket efterfrågade och uppskattade. Grupperna består vid varje tillfälle av mellan 20 – 30 deltagare inklusive ledsagarna.

Enheten för ledsagarservice inbjuder till brukarråd två gånger om året. Vid dessa deltar både brukare och anhöriga. Ett 15-tal personer ingår i brukarrådet.

Ledsagarna deltar i EU-projektet "Lys, kompa och funka", både i basutbildningen och kompletteringsutbildningen.

Enheten för ledsagarservice har de senaste åren haft en stadigt ökande efterfrågan av sina tjänster. Enhetens prestationer (antal ledsagningstimmar) beräknas för 2005 till ca 48 000 timmar jämfört med ca 39 000 timmar 2002.

LoBen (Lokal- och byggnadskonsulterna)

LoBen erbjuder som uppdragsfinansierade konsulter sina tjänster i lokal- och byggnadsfrågor till främst stadsdelsförvaltningarna och internt inom socialtjänstförvaltningen, men även till externa beställare. Tjänsterna består av allt från idéskisser för ny- och ombyggnader till planeringsunderlag, projektledning, utredningar och analyser samt hyresförhandlingar och kontraktsgranskning.

Bostäder för funktionshindrade kommer fortsatt att vara ett prioriterat område inom staden där LoBen får omfattande uppdrag från stadsdelsförvaltningarna och internt från staben.

Avveckling och omstrukturering av servicehusen kommer att innebära såväl kommuncentrala som stadsdelsuppdrag i ökad omfattning.

Kommunstyrelsen har ännu inte tagit ställning till den föreslagna sammanslagningen av LoBen med utbildningsförvaltningens Projekt- och beställarstöd. Det innebär att LoBens organisatoriska hemvist 2005 är något oklar.

Organisationsdrivna verksamheter

Socialtjänstnämnden stöder ekonomiskt handikapporganisationer. Bidrag ges både till organisationer som ger individstöd och organisationer som bedriver intressepolitiskt arbete.

Fysiska funktionshinder

Inom detta område riktar sig socialtjänstnämndens bidragsgivning till föreningar med såväl stora som små medlemsantal. Exempelvis Sveriges Synskadades Riksförbund – Stockholmsavdelningen och Stamningsföreningen. Många av de föreningar som arbetar inom detta område bedriver intressepolitiskt arbete och är sedan lång tid tillbaka bidragstagare.

Flera föreningar har också erhållit projektbidrag för att nå isolerade medlemmar och förmå dessa att aktivera sig. Dessa projekt kommer att avslutas under 2004 och 2005. Förvaltningen kommer därefter att prioritera ansökningar som kompletterar pågående verksamheter och projekt som verkar för personer med fysiska funktionshinder. 800 tkr finns avsatt för organisationer som ordnar led-sagning vid olika aktiviteter i egen regi.

Psykiska funktionshinder

Bidrag ges till 16 organisationer/föreningar som arbetar med stöd till människor med psykiska funktionshinder. Verksamheterna syftar till daglig sysselsättning, kamratstöd och aktivering. Bland dessa finns exempelvis Fountain House och Intresseföreningen för Schizofreni (IFS). Nämnden ger vidare pengar till föreningar som arbetar lokalt med denna målgrupp. För dessa sex verksamheter står Riksförbundet för social och mental hälsa (RSMH) som huvudman.

Under våren 2005 kommer förvaltningen att anordna en heldag för dessa föreningar. De kommer då att erbjudas presentera sina verksamheter med skärmutställning och bokbord. Förvaltningen vänder sig till anställda på stadsdelsförvaltningarna som arbetar med målgruppen och politiker inom den sociala sektorn.

Generella stadsövergripande frågor

En huvuduppgift för socialtjänstförvaltningens stab för utveckling och projekt är att utarbeta, se över och vid behov föreslå förändringar av riktlinjer och policy för stadens arbete med människor med fysiska och psykiska funktionshinder. Särskilt viktigt är att belysa frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen.

Nämnden ska också följa upp hur socialtjänsten utvecklas i staden, samla in och analysera kunskap samt föra den vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige via socialtjänstnämnden. Detta gäller bl.a. analyser av behov inom olika områden, uppföljning av speciella verksamheter, medverkan i översyn av resursfördelningssystem och nyckeltal samt utbyggnadsfrågor.

Socialtjänstnämnden biträder stadsledningen i ett långsiktigt arbete med förhandlingar med landstinget som syftar till att klargöra kostnads- och ansvarsfördelningen och förbättra samarbetet mellan de båda huvudmännen. Gemensamma arbetsgrupper ska ta fram underlag för beslut om överenskommelser inom samtliga programområden.

Utomlänsplaceringar

Socialtjänstnämnden har betalningsansvar för ca 225 personer med utvecklingsstörning från Stockholms läns kommuner, placerade i 43 olika kommuner utanför länet av landstinget före LSS-lagstiftningen (LSS = lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och kommunaliseringen 1995. I betalningsansvaret ingår att följa upp och omförhandla avtal och vårddygnspriser.

Den 1 mars 2004 trädde en ny lag om utjämning av vissa kostnader för stöd och service till vissa funktionshindrade i kraft. Syftet med lagen är normalisering och den enskildes rätt att bli fullvärdig medborgare i sin boendekommun. Alla interkommunala ersättningar förväntas med detta upphöra för personer med utvecklingsstörning såvida det inte handlar om tillfälliga eller mycket speciella omsorgsbehov då ansvaret kan behållas av den placerande kommunen.

Stockholms stad har erbjudit sig att behålla betalningsansvaret under 2005, dvs. fram till dess boendekommunen erhåller ersättning från utjämningssystemet. Under 2005 fortsätter arbetet med att träffa överenskommelser i denna fråga med det 20-tal kommuner som för närvarande inte är beredda att överta kostnadsansvaret.

Omsorgen om funktionshindrade

I arbetet med att revidera riktlinjerna kommer särskild hänsyn att tas till de frågeställningar som rör barnperspektivet. Ett nära samarbete finns med metodutvecklingsprojektet kring barnhandläggningssfrågor inom ramen för BUS (BUS = Barn och Unga med Särskilda behov).

Även under 2005 kommer nya handläggare och utförarchefer att erbjudas utbildning i stadens riktlinjer/ tillämpningsanvisningar inom området.

Ett samarbete med särskolan har inletts under verksamhetsåret 2004 och kommer att avslutas under år 2005. Syftet är att ta fram rutiner och riktlinjer som ska underlätta för den enskilde vid övergången från skoltiden till bl.a. arbete, daglig verksamhet och boende.

Socialtjänstförvaltningen har på uppdrag från samtliga stadsdelsnämnder genomfört en stadsgemensam ramupphandling av ”Vissa boenden enligt SoL och LSS samt daglig verksamhet enligt LSS för personer med funktionshinder”. Från och med 2004 har 65 avtal träffats med 50 entreprenörer. I uppdraget ingår att förvalta och följa upp avtalen under kommande år. Från och med 2005 avser socialtjänstförvaltningen fakturera respektive stadsdelsförvaltning med 25 tkr för att täcka de faktiska kostnaderna för uppdraget.

Socialpsykiatri

I budget för 2005 anges stöd till psykiskt funktionshindrade som ett prioriterat område. Tendensen i staden är att allt fler personer med psykiska funktionshinder är i behov av olika stödåtgärder. Utvecklingen under senare år har varit att socialtjänsten också fått ta ett ökat ansvar för människor med psykiska funktionshinder som har behov av omfattande stöd- och vårdinsatser. Denna utveckling ser ut att fortsätta också under kommande år.

Ett viktigt arbetsområde är att utveckla kontakterna med landstingets psykiatri för att fastställa ansvarsområden, förbättra samverkan och finna former för och rutiner i samverkan som ger ett effektivare utnyttjande av tillgängliga resurser. I arbetet ingår att i gemensamma överenskommelser mellan staden och landstinget, reglera frågor såsom kostnads- och ansvarsfördelning, rutiner vid utskrivning från slutenvård, upprättande av vårdplaner etc.

Verksamheten med personliga ombud för psykiskt funktionshindrade ska utvärderas och staben ska medverka vid uppföljning av projekten med rörliga team.

Statistik och resultat av olika kartläggningar vad avser behov av insatser till psykiskt funktionshindrade ska samlas in och redovisas. Utifrån dessa ska förbättringsåtgärder föreslås generellt och särskilt för yngre vuxna.

I samverkan med stadsledningskontoret kommer staben att medverka i översyn av resursfördelningssystemet inom programområdet socialpsykiatri.

Vidare kommer staben att medverka till att ta fram förslag till förmedling av olika arbets- och sysselsättningstjänster

Därutöver medverkar staben i metod- och kompetensutveckling inom programområdet socialpsykiatri dels i samarbete med kompetensfonden kring bl.a. olika utbildningar och framtagande av system för utredning, dokumentation och uppföljning, dels i samarbete med FoU-enheten i utvecklandet av ett kunskapscenter för insatser till psykiskt funktionshindrade.

Utbyggnad

I stadens budget för 2005 anges som stadens mål att ”verka för om- och nybyggnation av gruppboheter, men även alternativa boendeformer ...”. Under kommunstyrelsen finns avsatt särskilda medel för att stimulera utbyggnaden av bostäder med särskild service för funktionshindrade. En genomförandegrupp, som leds av socialtjänstförvaltningen har i uppdrag att på övergripande nivå inventera möjliga objekt, utarbeta olika programunderlag, granska projektens kvalitet och underlätta genomförandet. Den framtida organisationen för genomförandegrupperna i staden utreds av kommunstyrelsen.

Under 2005 kommer staben att fortsätta det påbörjade arbetet med att i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och initiera utbyggnad av bostäder med särskild service. I arbetet ingår att utveckla fler och alternativa boendeformer för såväl psykiskt som fysiskt funktionshindrade.

En lägesrapport från Genomförandegruppens arbete kommer att lämnas under 2005.

Prioriterad inriktning: Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor

Insatser för de mest utsatta

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Motverka hemlöshet. Arbeta för att stärka det brottsförebyggande arbetet. Verka för minskat drogmissbruk. Arbeta med åtgärder för att få fler människor i arbete. Samverka med ideella organisationer.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, ungdomar, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder.

För att kunna erbjuda hemlösa olika boendeformer åtar sig socialtjänstnämnden att ge bidrag till organisationer som också anordnar härbärgesplatser och/eller korttidsplatser för hemlösa eller driver egna boenden (anslags- och intäktsfinansierade boenden).

Socialtjänstnämnden åtar sig att skapa boenden för utsatta grupper.

Socialtjänstnämnden åtar sig att upprätthålla jourverksamhet för stadens medborgare i utsatta situationer när stadsdelarnas insatser inte är tillgängliga.

Socialtjänstnämnden åtar sig att i samarbete med stadsdelarna arbeta för att på speciellt utsatta platser i staden förebygga alkohol- och narkotikamissbruk, prostitution och annan kriminalitet.

Socialtjänstnämnden åtar sig att bedriva uppsökande arbete och erbjuda olika former av insatser för missbrukare och hemlösa.

Socialtjänstnämnden åtar sig att erbjuda kvalificerade behandlings- och rehabiliteringsinsatser samt på uppdrag av stadsdelarna erbjuda HVB-platser för vuxna med alkohol- och drogmissbruk.

Insatser för de mest utsatta	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- HVB vuxna	-175,6	175,6	0,0
- Krukis/Örnsberg	-20,3	20,3	0,0
- START	-32,3	16,6	-15,7
- Skuldrådgivningskonsulterna	-1,1	1,1	0,0
- Enheten för hemlösa	-161,1	14,7	-146,4
- Socialjouren	-14,4		-14,4
- Tak-över-huvudet-garantin	-3,4	2,0	-1,4
- Uppsökarenheten för vuxna	-6,4		-6,4
- Prostitutionsenheten	-4,7		-4,7
- Jourhavande kurator	-2,3		-2,3
- Kriscentrum för kvinnor	-9,5	2,2	-7,3
- Stadsövergripande boenden	-48,8	45,6	-3,2
(Drevvikshemmet, Triaden, Norrtull Västan, Äldreboendet Gamlebo, Hvilan)			
- Operation kvinnofrid	-0,8		-0,8
Stöd till utomstående organisationer	-71,6		-71,6
Privata aktörer			
- Planeringshemmet Hammarbybacken	-17,9		-17,9
- Skarpnäck Care			
Totalt	-570,2	278,1	-292,1
Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administra- tion			

Egna verksamheter

HVB Vuxna

HVB Vuxna vänder sig till personer som på grund av missbruk, psykisk ohälsa, kriminalitet eller andra svårigheter i sitt liv behöver en plattform för förändring. I nära samarbete med uppdragsgivarna, i första hand stadsdelsförvaltningarna, erbjuder man individuellt anpassade tjänster.

Utifrån en genomförd omvärldsanalys som utmynnat i en verksamhetsvision kommer strategiarbetet, som påbörjades i strukturerade former under 2004 att fortsätta under 2005. Grunden i förändringsarbetet är att producera tjänster som utförs i samverkan mellan olika verksamheter inom och utanför HVB Vuxna. Målet är att nätverket ska ha ett brett utbud av tjänster för att kunna tillgodose klienternas individuella behov. Detta innebär ökad strukturerad samverkan in-

ternt och externt, samt förändrade krav på både verksamhetsledare och medarbetare i deras yrkesroll.

I det fortsatta strategiarbetet ingår en genomlysning av varje enskild verksamhet för att finna samverkansformer mellan verksamheterna. Syftet är att minska kostnaderna utan att därför försämra kvalitén. Med kännedom om stadsdelsförvaltningarnas önskemål om mindre kostadskrävande placeringar, kommer även en översyn att göras för att väga pris mot kvalitet. Detta kan innebära att vissa tjänster utgår eftersom vårddygnspriset i annat fall blir så högt att de inte kan säljas.

För varje klient utarbetas en personlig utvecklingsplan. De personliga utvecklingsuppgifterna genomförs av verksamheter som ingår i nätverket. Uppdragen ges till verksamheter som bäst kan tillgodose de behov som individen har. Efter varje avslutat uppdrag sker en uppföljning av den enskildes utvecklingsplan för att se om förväntade resultat har uppnåtts.

Behandlingshemmens utbud är i dagsläget för stort i förhållande till efterfrågan. Därför har en översyn och utvärdering av ett antal verksamheter påbörjats och kommer att fortsätta under 2005.

Under drygt ett år har behandlingshemmet Västberga gård haft en försöksverksamhet med ett avskilt lågtröskelprogram för unga kvinnor som oftast är hemlösa och inte direkt kan gå in i ett behandlingsprogram. Avsaknad av egen bostad, ett beroende av destruktiva män för sin försörjning och en svag förmåga att fatta egna beslut gör att denna grupp kvinnor har ett särskilt skyddsbehov. Dessa kvinnor behöver fysisk och psykisk återhämtning samt stärka sin motivation. En utredning behöver ofta genomföras för att ta ställning till eventuellt vårdbehov. Behov av verksamheten har funnits, men dygnsavgiften har gjort att efterfrågan varit låg. Förvaltningen ansöker i ett ärende till novemberrådets 2004 om särskilda medel för denna utsatta grupp.

Förändringar i Västberga gårds övriga utbud kan bli aktuella under 2005.

Vid behandlingshemmet Östagaråden pågår ett omstruktureringsarbete med inriktning mot att förändra innehållet i vården, utifrån diskussioner med och önskemål från stadsdelsförvaltningarna.

Stödboendehemmet Lindens program kommer att ses över för att bättre anpassas efter stadsdelsförvaltningarnas behov.

START (Stockholms arbetsmarknadstjänster)

START tillhandahåller efterfrågade tjänster för arbetslivsinriktad rehabilitering och habilitering till stadsdelsförvaltningarna, andra myndigheter och organisationer. Enhetens övergripande mål är att förbereda och förbättra möjligheterna

för personer med arbetsrelaterad problematik att få eller behålla ett arbete och därigenom klara sin försörjning.

Enheten erbjuder arbetslivsinriktad rehabilitering och habilitering på egna eller externa arbetsplatser. Med habilitering menas daglig sysselsättning i form av meningsfullt arbete för personer med arbetshinder som inte lyder under lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

START har 175 rehabiliteringsplatser fördelat på 16 % utredningar/ bedömningar, 22 % arbetsträning, 55 % arbetspraktik, 7 % ungdomsplatser (arbetsträning och arbetspraktik)

Enheten har under innevarande år förlängt avtalen med Försäkringskassan och Länsarbetsnämnden och dessa avtal kommer att gälla under 2005.

Under 2004 har *START* slutfört EU-projektet ”verksamhets och kompetensanalys”, Växtkraft Mål 3. Det har resulterat i kompetensutvecklingsplaner på både enhets- och individnivå som utgår ifrån verksamhetens behov. Under 2005 ska verksamhets- och kompetensutvecklingsplanen genomföras och följas upp.

Stockholms Hantverksförening har tagit initiativ till ett samarbete mellan sina medlemsföretag, *START* och utbildningsförvaltningen om ett utvecklingsprojekt för gruppen ungdomar 20 -24 år. Projektmålet är att ge unga människor med avbruten skolgång möjlighet till förnyad motivation, yrkesutbildning och försörjningsförmåga i ett eget valt hantverksyrke. *START* har ställt sig positiva till att delta i projektet där *START* genom Lundaverkstaden ska fungera som arbetsträningsverksamhet. Projektet medfinansieras av Kompetensfonden och ESF-rådet (EFS – Europeiska socialfonden).

Genom en minskning av budgetramen med 2,1 mkr subventioneras verksamheten till 50 % under 2005.

Skuldrådgivningskonsulterna

Skuldrådgivningskonsulterna är en specialistfunktion tillgänglig för främst stadsdelsförvaltningarnas budget- och skuldrådgivare. I samverkan med dessa utvecklar och samordnar man metoder, information och utbildning.

Även andra personalgrupper som exempelvis socialsekreterare har blivit en viktig målgrupp att nå med information och utbildning om budget- och skuldfrågor.

Verksamheten är intäktsfinansierad och förutsätter att stadsdelsförvaltningarna abonnerar på konsulternas tjänster. Inför 2005 har dessa ännu inte tagit ställning till att teckna överenskommelser. Verksamhetens existens bygger på att flertalet stadsdelsförvaltningar kommer att teckna sådana.

Socialjouren

Socialjouren är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas sociala enheter och ansvarar för handläggning av akuta sociala problem som uppstår på icke-kontorstid. Socialjouren är vidare ansvarig för myndighetsutövning på icke-kontorstid vad gäller ärenden aktuella inom individ- och familjeomsorgen. Till Socialjouren kan allmänheten även vända sig för råd och stöd.

Personer som inte är boende i Stockholm men som är i behov av socialtjänstens insatser tas emot även dagtid.

Socialjouren har därutöver det akuta psykosociala ansvaret vid katastrofer, större olyckor och bränder inom Stockholms stad, samt ansvar för att berörd stadsdelsförvaltning aktiveras.

Förvaltningen bedömer att personalnedskärningar inte är möjliga att göra om Socialjouren ska kunna genomföra sina åtaganden. Jourverksamheten måste vara bemannad dygnet runt och ha kapacitet att göra akuta uttryckningar. Utrymme för besparingar på andra konton finns inte.

Tak-överhuvudet-garantin (TÖG)

Under icke-kontorstid ansvarar Socialjouren för att hemlösa som behöver akut logi får en placering. Förvaltningen har i projektform arbetat med fältförlagd biståndsbedömning för personer som söker nattlogi på härbärgen. Projektet pågick till och med den 15 september 2004 och ska nu utvärderas.

Syftet med projektet var att förbättra mottagande och uppföljning av de hemlösa som söker akut logi på härbärgen efter kontorstid. Projektet hade också i uppdrag att ansvara för uppföljning av de klienter som sökt logi genom direktintag och att informera och länka klienten vidare till aktuell förvaltning för fortsatt planering. Utvärderingen av projektet ska ligga till grund för ett metodutvecklingsarbete, som syftar till att bättre kunna stödja och hjälpa hemlösa med akut behov av logi.

Antalet hemlösa som sökt sig direkt till härbärke från och med maj till och med augusti har minskat kraftigt jämfört med samma period förra året, vilket innebär att projektets lyckats länka ett stort antal klienter, som kommit via direktintag, till stadsdelsförvaltningarna för långsiktigare planeringar.

Kostnaderna för tak-över-huvudet-garantin uppgår till ca 3,4 mkr. Prognosen i tertiäl 2 2004 pekar på ett budgetunderskott om ca 2,5 mkr. Överskridandet beror på högre kostnader än förväntat för akut logi enligt tak-över-huvudet-garantin.

Kommunfullmäktiges beslut om tak-över-huvudet-garantin gäller samtliga nämnder inom det sociala området. Kostnaderna har hittills legat på social-

tjänstnämnden. Med hänsyn till nämndens besparingsåtagande kommer förvaltningen från och med 2005 att fakturera placerande förvaltning oavsett om placeringen skett genom Socialjouren eller annan förvaltning. Socialjouren arbetar på delegation från stadsdelsnämnderna.

Uppsökarenheten för vuxna

Uppsökarenheten för vuxna ska skapa möjligheter för utsatta människor (hemlösa, missbrukare, psykiskt sjuka) att få hjälp av det ordinarie hjälpsystemet.

Uppsökarnas uppdrag är att utgöra en länk mellan klient och stadsdelsförvaltning eller annan enhet inom eller utom staden och ingå som en del av klientens professionella nätverk. I länkningsarbetet ska uppsökarna sträva efter att överföra en samlad bild av den enskilde klienten och ge underlag till ordinarie handläggare för adekvat bistånd. Länkningsarbete och samordning runt enskilda klienter ska utföras på ett sätt som uppmuntrar samarbete och dialog med samarbetspartners.

Enheten är socialtjänstens yttersta utpost för att nå utsatta människor som behöver stöd eller behöver motiveras att ta emot stöd av det ordinarie hjälpsystemet. Mötet mellan uppsökare och klient är den bärande kraften i arbetet och utgör en process som kräver speciell kunskap och personlig kompetens. Syftet med mötet är att få igång en kedja av processer och åtgärder som leder till att klienten kan tillgodogöra sig det stöd som erbjuds.

I enhetens uppdrag ingår att uppmärksamma, identifiera, och lyfta fram brister i hjälpsystemen genom att kartlägga och rapportera om trender, boplatser och andra sociala problem som uppmärksammas genom det fältförlagda arbetet. Dessa uppdrag ska ses som tillfälliga projekt inom den löpande verksamheten och ska genomföras efter verksamhetsmässiga övervägningar från fall till fall.

Uppsökarna ska genom speciellt avdelade resurser ansvara för uppföljning och länkning av hemlösa som söker akut logi genom direktintag på stadens natthärbärgen. I ett projekt som genomförts av Socialjouren har försök med flexibel fältförlagd biståndsbedömning på natthärbärgen prövats. Uppsökarenheten kommer att medverka i arbetet med att utveckla flexibel fältförlagd biståndsbedömning, samordning, uppföljning och länkning av hemlösa på härbärgen under 2005.

Enheten för hemlösa, Uppsökarenheten för vuxna och Stadsmissionen i Stockholm planerar att genomföra en gemensam nätverksutbildning för all personal i att arbeta med hemlösa och deras nätverk.

Vid MBL-förhandlingar i samband med omorganisationen fastställdes att Uppsökarenheten för vuxna skulle bestå av två socialsekreterare på Kronobergs-häktet, åtta uppsökare på schema samt två socialsekreterare för TÖG-hantering, dvs. totalt 12 socialsekreterare. För att alla socialsekreterare från den tidigare

Uppsökarenheten skulle få en tillhörighet inplacerades 14 socialsekreterare på Vuxenuppsökarenheten.

Budgeten inom Uppsökarenheten för vuxna medger 12 socialsekreterartjänster, vilket fastställdes vid MBL-förhandlingen i samband med omorganisationen. En översyn av flera funktioner inom enheten ska göras under 2005. Förvaltningen föreslår därför också att stor restriktivitet gäller vid vikarietäckning vid tjänstledigheter, sjukdom etc. på anställningar som är föremål för översyn.

Prostitutionsenheten

Prostitutionsenheten ska arbeta för att minska prostitutionen. Enheten ska ha kunskap om prostitutionens omfattning i staden och kompetens inom området för att kunna erbjuda personal vid stadsdelarna och andra samarbetspartners information och stöd i frågor som rör området. Köpare av sexuella tjänster ska erbjudas rådgivning och stöd. Enheten är ansvarig för utveckling och samarbete med andra i myndigheter i frågor om människohandel.

Kommunfullmäktige gav den 1 mars 2004 socialtjänstnämnden i uppdrag att revidera det sociala programmet för att minska prostitutionen. Förslag till reviderat program biläggs verksamhetsplanen.

Prostitutionsenheten föreslås vakanshålla 0,5 socialsekreterare och minska övrigtanslaget för att klara budgetramarna för 2005. Det innebär att vikarier inte kan tas in vid sjukdom, ledigheter etc. Nerdragningen av övrigtanslaget innebär minskad tillgång till bil och att en gruppverksamhet upphör.

Information på Internet om prostitution förändras ständigt och det är svårt för oinvigda att hitta och sortera information. Samtidigt efterfrågas information om hur prostitutionen på Internet ser ut och förändras. Vikten av att följa utvecklingen på Internet påtalades när det sociala programmet för att minska prostitutionen var uppe för beslut hos kommunstyrelsen. De budgetmässiga ramarna ger under 2005 inte utrymme för att närmare kartlägga nätprostitutionen. Förvaltningen föreslår därför att Prostitutionsenheten inom ramen för ett projekt kompetensutvecklar personal med grundkunskap om Internet och olika sökfunktioner och att en närmare kartläggning av nätprostitutionen därefter genomförs. En ansökan om medel från kompetensfonden för detta projekt har behandlats av socialtjänstnämnden den 30 november 2004.

En del i enhetens arbete bör också vara att ha en kontinuerlig kontakt med Maria Ungdomsenhet och stadsdelsförvaltningarnas ungdomsgrupper, eftersom allt fler ungdomar tar sexuella kontakter via Internet och att många nya trender först börjar inom den yngre gruppen.

Jourhavande kurator

Jourhavande kurator tar emot akuta krissamtal från stadens invånare under halva dygnet, kl. 15.00 till 03.00 året om.

Jourhavande kurators verksamhet berör kompetensmässigt bl.a. hälso- och sjukvårdslagens (HSL), socialtjänstlagens (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ansvarsområden. En majoritet av de som vänder sig till verksamheten har psykiska problem.

Verksamheten ryms inom budgetramarna.

Stadsgemensamma boenden

Socialtjänstförvaltningen driver flera boenden för hemlösa där krav på fullständig drogfrihet inte ställs. De boende tillåts inte att använda droger/missbruka inom boendet, men blir inte automatiskt utskrivna om de är påverkade.

Råcksta

För närvarande pågår projektering av ett nytt boende för hemlösa i f.d. Råcksta äldreboende. Ett våningsplan ska iordningställas för maximalt 27 hemlösa. På våningsplanet finns 23 rum, varav 15 är enkelrum och 8 är dubbelrum. Rummen ska möbleras och förses med trinettkök. Råcksta ska fungera som ett lågtröskelboende med inriktning på ADL- och boendeträning. Det är således inget permanent boende, men de boende ska kunna bo kvar till dess en träningslägenhet är ordnad. Successiv inflyttning kommer att ske med start i mitten på december 2004.

Drevvikshemmet

Drevvikshemmet är ett HVB-hem med tillstånd för 20 platser. Målgruppen är hemlösa män och kvinnor med såväl allvarliga missbruks- som psykiska problem med behov av en längre tids skyddat boende med kost, logi, stöd och tillsyn. Beläggningen beräknas uppgå till 92% under 2005.

Triaden

Triaden är ett individanpassat boende med hög tolerans för hemlösa män och kvinnor med missbruksproblem och psykiska problem. Triaden har 19 platser. Beläggningen beräknas uppgå till 90% under 2005.

Norrtull

Planeringshemmet Norrtull har 18 platser i dygnet-runt-boende av korttidskaraktär för hemlösa män. Tonvikten är lagd på social planering i samarbete med placerande handläggare och klienten själv. Klienter utan klar social planering

tas emot och man medverkar vid bedömning och att initiera planering efter en tids boende. Beläggningen beräknas uppgå till 90% under 2005.

Äldreboendet Gamlebo

Gamlebo är ett äldreboende med 29 platser. Målgruppen är hemlösa män och kvinnor över 65 år med missbruksproblem och psykisk ohälsa. Äldre hemlösa får genom Gamlebo tillgång till ett äldreboende som är anpassat till denna målgrupps speciella behov av stöd, omvårdnad och tillsyn samt en trygghet som varar till livets slutskede.

Beläggningen beräknas att uppgå till 96% under 2005.

Utbildning om dubbeldiagnoser

Förvaltningen har beviljats högst 750 tkr från kompetensfonden för att genomföra utbildning om dubbeldiagnoser för institutionspersonal. Utbildningen genomförs i samarbete med Beroendecentrum Stockholm. En blockutbildning för 30 personer genomförs under hösten 2004 och en fortsättningsutbildning genomförs under våren 2005. Hösten 2005 genomförs en samverkansutbildning med 10 platser för institutionspersonal, 10 platser för personal inom beroendevården och 10 platser för personal inom psykiatrin. För att den nya kunskapen ska kunna implementeras på ett bra sätt i verksamheterna erbjuds all institutionspersonal samt föreståndare/chefer ett antal halvdagsföreläsningar under hösten 2004 och våren 2005 av mycket kvalificerade föreläsare inom de olika ämnesområden, som blockutbildningen omfattar.

Entreprenad

Planeringshemmet Hammarbybacken

Hemmet har upphandlats i konkurrens och drivs från och med den 1 april 2002 av Planeringshemmen AB. Socialtjänstnämnden har beslutat förlänga avtalet med Planeringshemmen AB från och med den 31 mars 2005 med ytterligare två år. Verksamheten tillhandahåller akut nattlogi för tio män och sex kvinnor samt tio förlängda akutplatser, som kan bokas för högst 14 dagar. Hemmet har utökat sitt platsantal för akuta logiplaceringar genom Socialjouren med ytterligare sex härbärgesplatser för män. Tak-över-huvudet-garantin kan därmed lättare upprätthållas.

Målet med verksamheten är att i samverkan med berörd stadsdelsförvaltning och Enheten för hemlösa kunna bedriva ett offensivt planerings- och motivationsarbete med klienten för att försöka bryta ett destruktivt levnadsmönster.

Planeringshemmen AB uppfyller mer än väl prestationerna enligt gällande avtal. Beläggningen på manssidan överstiger 100%. På kvinnosidan varierar ef-

terfrågan, men de kvinnor som tas emot på Planeringshemmet är i mycket dålig kondition och tas ofta inte emot på andra institutioner.

Planeringshemmen AB vann kvalitetsutmärkelsen 2004 i klassen övrig vård och omsorg. Priset delades med Sociala enheten på Norrmalm stadsdelsnämnd.

Insatser för kvinnor

Kriscentrum för kvinnor

Kriscentrum för kvinnor har i uppdrag att arbeta med kvinnor med eventuella barn, som varit utsatta för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld av en närstående man. Uppdraget innebär att

- tillhandahålla ett skyddat boende för kvinnor och eventuellt medföljande barn
- tillhandahålla en jourtelefon, öppen dygnet runt
- tillhandahålla en kostnadsfri öppen samtalsmottagning för våldsutsatta och våldtagna kvinnor. Besöken på samtalsmottagningen är kostnadsfria och kvinnorna har rätt att vara anonyma
- vara ett resurscentrum för frågor rörande våldsutsatta kvinnor.

Socialtjänstnämnden beslutade den 21 september 2004 att subventionera vård-dygnsavgiften på Kriscentrum för kvinnor till 400 kr/dygn för kvinna och 150 kr/dygn för barn för återstoden av 2004. För att hålla en låg prisnivå 2005, 500 kr/dygn för kvinna och 150 kr/dygn för barn, måste 1,6 mkr tillföras verksamheten. Kriscentrum för kvinnor föreslås minska personalstaten med en anställning som behandlingsassistent för att rymma personalkostnaderna inom budgetramarna. Behandlingsassistenten ingår i barnteamet, men är inte involverad i enskilda samtal med barnen eller deltagande i strukturerade och pedagogiska grupper, som är de viktigaste inslagen i arbetet med barnen. Behandlingsassistentens uppdrag är ordna utflykter för mammor och barn och att rycka in när behov finns.

Projekt med kuratorer

Ett projekt med kuratorer knutna till Kriscentrum för kvinnor planeras. I syfte att erbjuda våldsutsatta kvinnor professionell samtalshjälp nätter och helger är tanken att under en begränsad projekttid knyta tre kuratorer till Kriscentrum för kvinnor, med huvudsaklig arbetstid nätter och helger. Dessa kuratorer ska kunna infinna sig vid Stockholms samtliga akutsjukhus för att i akutskedet erbjuda sina tjänster. Det ska också vara möjligt att i samråd med länets socialjourer erbjuda plats på Kriscentrum akut i mån av plats. Många av de misshandlade kvinnorna har kommit för att söka vård för sina skador och står inte i begrepp att lämna mannen. Dessa kvinnor kan få information om vart de kan vända sig om de behöver prata om sin situation, alternativt lämna mannen.

Organisatoriskt planeras projektkuratorerna knytas till Kriscentrums öppna mottagning för att en smidig väg ska möjliggöras från projektkuratorerna till Kriscentrums öppna mottagning för de kvinnor som vill ta emot samtalsstöd. De våldtagna kvinnorna kan erbjudas kontakt med Kriscentrums mottagning för våldtagna kvinnor. Om dessa kvinnor får hjälp i ett mycket tidigt skede underlättar det bearbetningsprocessen. Kvinnor som blivit fysiskt, psykiskt och sexuellt misshandlade visar ofta posttraumatiska stressyndrom. Andra vanliga reaktioner är depressioner och suicidbenägenhet. I samråd med kvinnan kan en överföring av information till sjukhusets dagtidsanställda kuratorer göras per skriftlig rapport, för de kvinnor som önskar kontakt med sjukhusets kuratorer. Landstinget planerar en centraliserad våldtäktsmottagning som inrymmas på Södersjukhuset och ha en kapacitet att ta emot 600 kvinnor. Ett samarbete planeras med denna mottagning.

En ansökan om medel till utvecklingsprojektet kommer att sändas till kompetensfondens kansli.

Västan

Västan är ett stödboende för 6-8 hemlösa kvinnor med missbruk och psykisk problematik. Inom boendeenheten finns ett nära samarbete med beroendevården och psykiatrin. Ett samverkansavtal har utarbetats och avsikten med samarbetet är att vid behov kunna få tillgång till medicinsk och psykiatrisk bedömning och vård dygnet runt. Platsantalet kommer att utökas till 10 platser genom att ett personalrum byggs om. Beläggningen beräknas att uppgå till 87 % under 2005.

Intraprenad

Hvilan

Hvilan är ett akut- och korttidsboende för 18 kvinnor med möjlighet till fem extra-platser vid hög beläggning. Verksamheten har upphandlats i konkurrens. En intraprenadöverenskommelse tecknades från och med den 1 maj 2001. Socialtjänstnämnden har förlängt intraprenadavtalet med två år till och med den 30 april 2006.

Under januari 2004 genomfördes i samarbete med Kriscentrum för kvinnor en utbildning av personalen på Hvilan med fokus på hur arbetet med målgruppen våldsutsatta kvinnor kan förbättras. Ett stort antal hemlösa kvinnor som kommer till Hvilan har, förutom psykiska problem och/eller missbrukarproblem, också blivit utsatta för våld. Från och med 2005 kommer tre platser att vikas för missbrukande våldsutsatta kvinnor, som behöver ett akut boende och skydd. Förvaltningen föreslår att samma avgift tas ut för dessa platser som på Kriscentrum för kvinnor dvs. 500 kr/dygn inklusive egenavgiften för kvinnan som är 148 kr/dygn för boende och full kost. Om kvinnan efter 14 dagar kvarstannar på Hvilan blir avgiften 550 kronor/dygn, vilket är samma avgift som tas ut på alla stadsövergripande akut- och korttidsboenden efter 14 dagar.

Det finns i dagsläget inte något skyddat boende som enbart riktar sig mot målgruppen missbrukande kvinnor som har utsatts för våld. Det är därför angeläget att dessa kvinnor kan få ett bra omhändertagande på de institutioner som finns att tillgå. Utbildning för fler kvinnoinstitutioner planeras.

Operation kvinnofrid

Stadens deltagande i Operation Kvinnofrids myndighetssamverkan på länsnivå fortsätter. Handlingsprogrammet för stadens arbete inom Operation Kvinnofrid kommer att revideras under året. Precens har inom ramen för Operation Kvinnofrid sedan 1999 genomfört utbildnings- och informationssatsningar om mäns våld mot kvinnor och barn i samråd med stadsdelsförvaltningarna. Under 2005 kommer Precens att erbjuda stadsdelsförvaltningarnas personal inom socialtjänsten, förskolan och grundskolan en ny omgång av denna utbildningssatsning. I dessa sammanhang uppmärksammas även det psykiska våldet samt misshandel av flickor och unga kvinnor i patriarkala familjer. Enheten kommer också att fortsätta bistå stadsdelsförvaltningar att slutföra arbetet med lokala handlingsplaner i kvinnofridsfrågor.

Utbildningsinsatser

Utbildning i metoder att möta våldsutsatta kvinnor

Utbildningar om våld mot kvinnor samt hur man kan bemöta våldsutsatta, även drogmissbrukande, kvinnor ska genomföras av Precens (Operation Kvinnofrid) i samråd med socialtjänstförvaltningens andra avdelningar/enheter för personal vid institutioner och behandlingshem.

Bemötande av män som utövat våld mot kvinnor

Precens kommer att bilda nätverk mellan stadsdelsförvaltningar och myndigheter för att utveckla metoder och byta erfarenheter av hur man kan bemöta de män som har utövat våld mot kvinnor och är kända hos polisen och socialtjänsten. I dessa frågor kan en samverkan mellan närliggande stadsdelsförvaltningar och med polisens familjevårdsenheter utvecklas. För att kunna minska det s.k. hedersrelaterade våldet är även här männen i familjen en viktig målgrupp. Samverkan kommer även att utvecklas med frivilligorganisationer.

Genusutbildning

Förvaltningen har utarbetat ett förslag till utbildning för att förbättra stödet till utsatta kvinnor genom att höja kompetensen hos personalen, som arbetar inom olika kvinnoverksamheter på förvaltningen. Kompetensfonden har beviljat ca 310 tkr för att genomföra två 5-poängskurser i genuskunskap i socialt arbete för 25 deltagare per kurs och termin. Utbildningen arrangeras av Socialhögskolan. De personer som genomgår utbildningen kommer att bilda ett gemensamt

nätverk inom förvaltningen. Syftet med nätverket är att diskutera metodutveckling och andra angelägna frågor med utbildningen som gemensam grund och att ta del av varandras kunskaper och erfarenheter. Kunskapen från genomförd utbildning ska säkras genom efterföljande FoU-cirklar. Cirklarna planeras starta i mars 2005 och syftet med cirklarna är att säkra implementeringen av nyvunnen teoretisk kunskap i praktiskt arbete.

Organisationsdrivna verksamheter

Organisations- och föreningsutskottet (OFU) beviljar bidrag till två verksamheter, som arbetar med stöd och skyddat boende för våldsutsatta kvinnor och deras barn, Alla Kvinnors Hus och Systerjour Somaya. Dessa verksamheter är mycket efterfrågade och ibland tvingas de ansvariga säga nej till hjälpsökande.

OFU beviljar vidare bidrag till verksamheter som riktar sig till kvinnor som utsatts för hedersrelaterat våld. Föreningar som erhåller pengar för detta är Systerjouren Somaya, Kvinnors Nätverk, Kvinnors Rätt, Terrafem och Elektraprojektet.

Afrikanska kvinnors nätverk (8 föreningar) erhåller pengar för arbete med kvinnors hälsa, information mot könsstympning samt för prostitutions- och hiv-förebyggande insatser.

Insatser mot hemlöshet

Under 2005 kommer förvaltningen att fortsätta fokusera arbetet på att utveckla olika former av stadigvarande boende för att erbjuda hemlösa alternativ till härbärgen och korttidsboenden. Lösningarna ser olika ut beroende på den enskildes behov. För många hemlösa handlar det om en hel vårdkedja som behöver fungera. Några av de frågor som särskilt kommer att lyftas fram 2005 är följande.

Ta fram boenden med enklare boendestöd för hemlösa.

En arbetsgrupp bildades 2004 för att ta fram boenden i enkla småhus på lämplig mark runt om i staden. I gruppen finns också representanter från stadsbyggnadskontoret och gatu- och fastighetskontoret. Inspirationen till modellen med småhus för hemlösa kommer från Danmark där husen kallas för Skeve Hus – skeve hus för skeve existenser. Den mest aktuella målgruppen för detta boende är de lite udda hemlösa som inte fungerar i mer kollektiva boendelösningar eller i en lägenhet. Denna grupp skulle kunna fungera bättre i småhus och med ett enklare boendestöd. Under året kommer förvaltningen att arbeta vidare med ett par föreslagna markområden. Förhoppningen är att det kommer att starta åtminstone ett småhusområde med maximalt åtta hus under året.

Förvaltningen söker också boendelösningar i befintliga servicehus. På flera håll i staden finns nämligen servicehus med outhyrda lägenheter. Den grupp hemlösa som kan bli aktuella är de som är lite äldre och som behöver ett enklare bo-

endestöd för att kunna klara ett boende. Det finns också samordningsvinster att göra då personal redan finns på plats. Förhoppningen är att hemlösa kommer att erbjudas boende i åtminstone ett servicehus under året, ett s.k. pilotprojekt för att visa att det kan fungera bra.

Pröva möjligheten för de hemlösa att själva delta i byggandet av bostäder genom självbyggeriprojekt.

Denna möjlighet har tagits upp till diskussion på förvaltningen, men någon lämplig lösning har ännu inte funnits. Till viss del kan det bli aktuellt med småhusen, s.k. Skeve Hus, men endast i mindre grad. Förvaltningen kommer under året att undersöka möjligheten för hemlösa, i mer långsiktiga boenden, att vara med och underhålla sina lägenheter.

Utöka lågtröskelverksamheter och öppna dagverksamheter, gärna i samverkan med andra nämnder.

Som ett led i att ytterligare täcka ett steg i vårdkedjan öppnas Råcksta i egen regi i december 2004 med maximalt 27 boende. Råcksta är ett lågtröskelboende för hemlösa som är motiverade att klara sig mer själva. Här bor de hemlösa i egna små lägenheter med toalett och pentry. Duschrum och tvättstugor finns i varje korridor. En mycket viktig del i verksamheten är att träna de boende i att laga mat, städa, sköta personlig hygien m.m. Det serveras ingen mat här, utan de boende själva ska, med träning, kunna sköta mathållningen. Efter tiden på Råcksta är det meningen att de boende ska kunna flytta in i exempelvis tränings- eller försökslägenheter. Under året kommer förvaltningen att fortsätta undersöka möjligheterna att öppna andra lågtröskelboenden.

Tillsammans med Stockholms Stads Bostadsförmedling AB öka antalet försöks- och träningslägenheter.

Antalet försöks- och träningslägenheter har ökat rejält under de senaste åren. År 2001 förmedlades 138 lägenheter. År 2002 hade antalet stigit till 158, och år 2003 var antalet uppe i 236 lägenheter. Prognosen för 2004 är 282 lägenheter. Även Enheten för hemlösa har fått fler försöks- och träningslägenheter från och med 2002, cirka 25 % fler.

Arbetet tillsammans med Stockholms Stads bostadsförmedling fortsätter under 2005 för att ytterligare öka antalet försöks- och träningslägenheter.

Samarbetet med Landstinget kring de fysiskt mycket sjuka hemlösa har lett till att det ska öppnas sju platser för denna grupp på Ersta sjukhus under våren 2005. Medel finns avsatta i budget både i landstinget och i staden. Platserna kommer att vara fördelade på hälften hospice, hälften rehabiliteringsplatser. Utifrån denna lyckade samarbetsmodell är förhoppningen att även andra frågor ska kunna samordnas bättre, till exempel för de psykiskt sjuka hemlösa.

Tak-över-huvudet-garantin garanterar hemlösa en härbärgesplats även om tidigare behandlingsplaner och överenskommelser med socialtjänsten och vårdgi-

vare brutits. Förvaltningen kommer att fortsätta sitt arbete med att säkerställa platser för akut logi. Genom ett försök med flexibelt fältförlagd biståndsbedömning under 2004 har goda resultat har uppnåtts när det gäller att länka hemlösa till handläggare på stadsdelarna och enheten för hemlösa. Tak-överhuvudet-garantin har på så sätt kunnat utvecklas. Under året kommer förvaltningen utifrån utvärderingen av detta projekt att vidareutveckla garantin.

I projektet med Rainbow, klientrörelsernas paraplyorganisation, arbetar förvaltningen med en helhetsmodell för boende, sysselsättning och fritid. Målgruppen är i första hand de personer som genomgått rehabilitering för missbruk och som vid avslutad institutionsvistelse saknar bostad. Under året kommer fokus i arbetet vara att utveckla den del i projektet som rör sysselsättningen.

Samarbete med Stiftelsen Hotellhem

Förvaltningen kommer under året att fortsätta samarbetet med Stiftelsen Hotellhem (SHIS) för att finna objekt där lägenheter kan byggas eller upplåtas till SHIS. Den ansvarsfördelning som gäller är att SHIS står som hyresvärd och socialtjänstförvaltningen står för de sociala insatserna i form av boendestöd m.m.

Från och med budget 2003 överfördes Stiftelsen Hotellhems anslag om 14,7 mkr från kommunstyrelsen till socialtjänstnämnden. Anslaget avser lönekostnader för SHIS, särskilda lönekostnader för insatser för hemlösa och konsulentexpedition. Vidare täcks hyreskostnader för reception, personalutrymmen och vissa gemensamma lokaler med anslaget.

Under 2003 beviljades SHIS tilläggsanslag motsvarande 2 mkr. För 2004 har socialtjänstnämnden inom ram finansierat ovanstående kostnader om totalt 17 mkr. Med hänsyn till nämndens besparingskrav föreslås en neddragning av anslaget med 1,5 mkr. Detta motsvarar nämndens besparingsbeting om 10 %.

Enheten för hemlösa (Efh)

Enheten för hemlösa riktar sig till hemlösa vuxna män och kvinnor som saknar förankring i någon stadsdel.

Enheten har ett nära samarbete med landstingets beroendevård, psykiatri och frivilligorganisationer samt med forskningen inom hemlöshetsområdet, både stadens FoU-enhet, Sköndals högskola och Stockholms universitet.

Enheten kommer enligt prognosen i tertiäl 2 2004 att överskrida budgetramen med ca 6,7 mkr. Det är inom framförallt två områden som Efh har haft problem att hålla budgeten. Det ena rör insatser med olika stöd- och omvårdnadsboenden för hemlösa. Fler enkla boenden med boendestöd behövs. Det andra området är boenden i kombination med omvårdnad/vård för äldre och sjuka hemlösa.

sa. Många har erbjudits vård, bland annat på Gamlebo, insatsen är av mer permanent karaktär som innebär en relativt hög kostnad över längre tid.

Enheten för hemlösa, Uppsökarenheten för vuxna och Stadsmissionen i Stockholm planerar att genomföra en gemensam kompetensutveckling för all personal i att arbeta med hemlösa och deras nätverk. Avsikten med nätverksutbildningen på systemteoretisk grund är att personalen inom hemlöshet/ missbruk/psykisk ohälsa aktivt ska inbegripa den enskildes nätverk i förändringsarbetet. Det systemteoretiska tänkandet som nätverksutbildningen bygger på bidrar även till att utveckla ett arbetssätt hos personalen som gynnar samarbete och ett mer grupporienterat förhållningssätt. Utbildningen planeras genomföras med 25 personer åt gången under en termin. Totalt kommer ca 75 anställda att omfattas av utbildningen, vilket innebär att all personal beräknas ha genomgått utbildningen efter tre terminer. En ansökan om medel till utbildningen har skickats till kompetensfondens kansli.

Enheten har under de senaste åren klarat personalbudgeten bland annat genom att minska antalet anställningar samt genom att vakanshålla anställningar. Antalet anställningar uppgår nu till 75. Under 2004 har en minskning av bemaningen med 4 anställningar gjorts bl.a. genom en omstrukturering av stödsatserna på stödboendet Monumentet samt genom vakanshållning av en chefs-tjänst. För en budget i balans 2005 föreslås ytterligare vakanshållning av två anställningar som socialsekreterare/behandlingsassistenter och en minskning av driftsanlaget. Besparingarna innebär att övriga anställda får en ökad arbetsbelastning och att anslagen för handledning och övrigtkostnader minskar.

Kunskapscentrum

Under 2004 påbörjades arbetet med ett kunskapscentrum i hemlöshetsfrågor. En forskare är anställd på deltid och en praktik- och utbildningssamordnare har skapat ett praktikcentrum på EfH i nära samarbete med Sköndals högskola. EfH har tagit emot 11 praktikanter under 2004 och räknar med att ta emot lika många under 2005. Högskolorna, praktikkonsulenter och studenter har varit mycket nöjda med samarbetet.

En fördjupningsstudie pågår som kommer att bli klar under vårterminen 2005. Två andra studier planeras att genomföras under 2005. Under 2005 planeras också fyra forskningscaféer att arrangeras, två per termin på aktuella teman. .

Personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder

De personliga ombudens arbetsuppgifter är bland annat att tillsammans med klienten identifiera och formulera behovet av vård, stöd, service och sysselsättning, att tillsammans se till att olika huvudmäns insatser planeras, samordnas och genomförs och att på den enskildes uppdrag ordna möten med de organisationer som kan bidra till att höja livskvaliteten.

Från och med den 25 april 2003 till och med den 24 april 2005 ansvarar Stadsmissionen för driften av två personliga ombud för hemlösa. Ett nytt avtal har tecknats för tiden den 25 april 2005 till och med den 31 december 2005, varefter projektmedel för verksamheten från länsstyrelsen enligt nu gällande beslut upphör. Det kommer därefter enligt länsstyrelsen att bli en fortsättning med statliga medel till verksamhet med personliga ombud för psykiskt funktionshindrade. Socialtjänstnämnden har då möjlighet att ansöka om ytterligare medel från 2006.

Organisationsdrivna verksamheter

Socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU) beviljar bidrag till 15 organisationer med ca 7 mkr, som stödjer och hjälper missbrukare. Inom denna kategori finns bl. a. brukarföreningar exempelvis länkföreningar, Kriminellas Revansch i samhället (KRIS) och kyrkliga organisationer som t.ex. Filadelfiaförsamlingen.

OFU stödjer vidare föreningar som har dagverksamheter för hemlösa med 5 mkr. Det gäller i första hand Stadsmissionen, som driver Stadsmissionsgården och Klaragården, Convictus, som driver Bryggan, Frälsningsarméns Sociala center samt Ny Gemenskap. De föreningar som har dagöppna verksamheter för hemlösa träffas regelbundet och utbyter erfarenheter. Vid dessa möten deltar även personal från förvaltningen.

Vad gäller boenden har överenskommelser träffats med frivilligorganisationerna Frälsningsarmén, Stadsmissionen, Ny Gemenskap och Carisma Care om drift av härbärgen och korttidsboenden. Förvaltningen har ett nära samarbete med dessa organisationer och uppföljning sker kontinuerligt. Kostnaden uppgår till drygt 20 mkr.

Ett kontinuerligt samarbete pågår mellan personal från staden, personal vid härbärgen och personal vid dagverksamheter för hemlösa. De erbjuds föreläsningar på olika teman med anknytning till hemlöshet. Detta kommer att fortsätta under 2005. Samarbetsseminarier mellan personal vid dagverksamheter, härbärgen och personal från stadens egna verksamheter har kontinuerligt pågått under 2004. Även dessa planeras att fortsätta under 2005.

För 2005 har Kamratföreningen Spelberoende beviljats 312 tkr i projektbidrag vilket innebär en ökning med 62 tkr i förhållande till 2004. Bidraget avser fortsatt utveckling av verksamheten så att föreningen kan ge fortsatt hjälp till spelberoende och deras anhöriga, självhjälpsgrupper för spelmissbrukare samt inrättande av ett föreningskansli i Stockholm.

HIV-förebyggande arbete

Socialtjänstnämnden har till uppgift att samordna stadens insatser vad gäller hiv/aids-prevention. Detta innebär bl.a. att tillhandahålla allmänhet och myn-

digheter information om hiv/aids och aktivt verka för att minska spridning av hiv och övriga sexuellt överförda infektioner (STI) i staden. Preventionsarbetet innebär också att upprätthålla kontinuerliga kontakter med de frivilligorganisationer som bedriver hiv/aids-relaterade verksamheter och projekt. Dessa insatser har hittills finansierats med statliga pengar (13,3 mkr år 2004) och förvaltningen förutsätter att staden även framöver får statsbidrag för verksamheten.

Generella stadsövergripande frågor

En huvuduppgift för socialtjänstförvaltningens stab för utredning och projekt är att utarbeta, se över och vid behov föreslå förändringar av riktlinjer och policy för stadens arbete med missbruk och ekonomiskt bistånd. Särskilt viktigt är att belysa frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen.

Nämnden ska också följa upp hur socialtjänsten utvecklas i staden, samla in och analysera kunskap samt föra den vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige via socialtjänstnämnden. Detta gäller bl.a. analyser av behov inom olika områden, uppföljning av speciella verksamheter, medverkan i översyn av resursfördelningssystem och nyckeltal samt utbyggnadsfrågor.

Nämnden biträder stadsledningen i ett långsiktigt arbete med förhandlingar med landstinget som syftar till att klargöra kostnads- och ansvarsfördelningen och förbättra samverkan mellan de båda huvudmännen.

Socialtjänstförvaltningen har på uppdrag från samtliga stadsdelsnämnder genomfört en stadsgemensam upphandling av dygnet-runt-vård, öppenvård, stöd- och omvårdnadsboenden för missbrukare. Avtalet gäller från och med den 1 januari 2005. I uppdraget ingår att förvalta och följa upp avtalet under kommande år. Socialtjänstförvaltningen fakturerar respektive stadsdelsförvaltning med 15 tkr för att täcka faktiska kostnader för uppdraget.

Missbruk

Staben ska samla in och redovisa statistik och andra uppgifter samt medverka i utarbetandet av långsiktiga åtgärdsplaner inom missbruksområdet utifrån genomförda kartläggningar.

Arbetet med att fånga upp och erbjuda insatser till unga vuxna och andra som befinner sig i riskzon eller i ett tidigt skede av missbruk ska identifieras och utvecklas.

I samarbete med kompetensfonden kommer staben att medverka i metod- och kompetensutveckling kring bl.a. utredning, dokumentation och uppföljning samt arbete med personer med missbruk och psykisk störning.

Staben kommer också att fortsätta delta i projekt kring alkohol och droger i trafiken samt delta i Socialstyrelsens utarbetande av nationella riktlinjer inom missbruksområdet.

Samarbetet fortsätter med Malmö och Göteborg kring trestadssamarbetet inom ramen för Mobilisering mot narkotika. Pilotprojekt har genomförts för att utveckla metoder både inom det förebyggande arbetet och behandlingsområdet. År 2005 är avslutningsåret för satsningen och utvärdering kommer att ske av samtliga pilotprojekt.

Ett förslag till tobaks-, alkohol- och narkotikapolitiskt program (STAN-programmet) har utarbetats av socialtjänstförvaltningen. Under förutsättning att stadens kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget, kommer staben att delta i genomförandet av programmet under nästkommande år.

Arbetet med att utveckla stadens samverkan med andra aktörer som direkt eller indirekt arbetar med missbruksproblem fortsätter, t.ex. med landstingets beroendevård, psykiatri- och smittskyddsenhet, polisen, kriminalvården, Stiftelsen Hotellhem, Statens institutionsstyrelse, frivilligorganisationer m.fl. Målet med samverkan är att klargöra ansvarsområden, utveckla framgångsrika metoder samt samordna och mer effektivt utnyttja tillgängliga resurser.

Socialtjänstförvaltningen genomför under 2004 en ramavtalsupphandling av missbruksvård på uppdrag av samtliga stadsdelsnämnder samt socialtjänstnämnden. Avtalen bedöms träda i kraft den 1 januari år 2005. De gemensamma upphandlingarna av missbruksvård för hela staden har skett sedan år 1998. I uppdraget ingår att ansvara för avtalsuppföljning och andra entreprenörskontakter. Socialtjänstförvaltningen fakturerar årsvis respektive stadsdelsförvaltning för att täcka faktiska kostnader.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd ska vara ett tillfälligt stöd vid tillfälliga behov, men många människor, som inte omfattas av andra trygghetssystem, riskerar att bli långvarigt socialbidragsberoende. Förutsättningarna för arbetet med ekonomiskt bistånd ändras ständigt i takt med förändringar i omvärlden. Det påverkar rätten till bistånd, vilket i sin tur avspeglar sig i utvecklingen av det ekonomiska biståndet. Dessa förutsättningar ställer krav på att fortlöpande utveckla rutiner för handläggning och förhållningssätt samt att utveckla metoder och samverkansformer internt och externt inom området.

I budgeten för 2005 har stadsdelsnämnderna i uppdrag att fortsätta ansträngningarna för att uppnå halveringsmålet genom att minska behovet av ekonomiskt bistånd med minskat antal bidragstagare och förkortade bidragstider. Arbetssätten ska utvecklas och effektiviseras baserat på jämförelser inom och utom staden. Stadsdelsnämnderna ska vidare samverka med arbetsförmedling och försäkringskassa så att personer som erhåller ekonomiskt bistånd av sociala

eller medicinska skäl eller är 0-placerade hos försäkringskassan får långsiktig egen försörjning.

För att säkerställa likvärdiga villkor inom staden det är viktigt att uppmärksamma stadsdelarnas förutsättningar för det fortsatta arbetet med att minska antalet bidragstagare. Arbetet med personer med diffusa arbetshinder och mer komplex problematik, vilka har behov av allt fler och mer kvalificerade insatser, ska utvecklas ytterligare för att komplettera de arbetsmarknadsinsatser som bedrivs.

Staben kommer, i dialog med stadsdelsförvaltningarna, bidra med generellt verksamhetsstöd och samordning. Detta avser kunskapsförmedling, omvärldsorientering, rättstillämpning samt handläggningsfrågor och arbetssätt. Under året kommer staben medverka till att utveckla metoder för uppföljning och utvärdering och att verka för att barnperspektivet i högre grad beaktas vid handläggning av ekonomiskt bistånd.

Staben kommer anordna regelbundna stadsövergripande nätverksmöten och utbildningar. Man kommer att bevaka strategiska frågor samt praxis, lagstiftning och andra förändringar i samhället som påverkar handläggning och utvecklingen av ekonomiskt bistånd samt ingå som sakkunnig ingå i olika arbets- och samverkansgrupper med anknytning till ekonomiskt bistånd.

Allmän brottsprevention

Under 2005 kommer Precens att ta fram en brottsförebyggande, stadsövergripande strategi. Arbetet förankras kontinuerligt i särskilt utsedda referensgrupper av politiker och tjänstemän från olika förvaltningar samt följs av nätverket för lokala brottsförebyggande aktörer.

Ett centralt brottsförebyggande råd ska byggas upp. Rådet ska sammanföra representanter från olika instanser och utgöra ett stöd för stadens övriga brottsförebyggande arbete i olika nämnder och bolag. Formerna för och målsättningen med detta centrala råd kommer att arbetas fram under 2005.

Nätverksträffar kommer att anordnas på uppdrag av nätverket för lokalt brottsförebyggande arbete i Stockholms stad, kunskapsstöd i enskilda frågor eller för enskilda lokala brottsförebyggande råd kommer att erbjudas. Precens sprider vidare information om var det går att inhämta kunskap om brottsförebyggande arbete (kurser, konferenser och skrifter) till stadens aktörer. I detta arbete kommer Precens under 2005 att fortsätta med att sammanföra de brottsförebyggande och drogförebyggande aktörerna för att främja ett samarbete dem emellan.

Drogpreventivt arbete

Precens kommer även under 2005 att ansvara för samordnings- och stödinsatser för stadsdelarnas drog- och brottsförebyggande samordnare. Det finns väl upparbetade rutiner för handledning, fortbildning och nätverksträffar då gemensamma frågor kan bearbetas. Precens samverkar i detta arbete också med CADP (Centrum för Alkohol- och DrogPrevention) inom landstinget, exempelvis med utbildning/kompetensutveckling av samordnarna. Samordnarna spelar en nyckelroll vid implementeringen sina stadsdelsvisa handlingsprogram utifrån S.T.A.N-programmet.

Samarbetet med ECAD (European Cities Against Drugs), Beroendecentrum, Statens institutionsstyrelse, Kriminalvården, m.fl. som påbörjades i och med mässan Stockholm mot Narkotika 2004 fortsätter.

Precens handlägger ansökningar om stipendier till polisanställda. Staden och polismyndigheten bidrar tillsammans med 475 tkr som går till stipendier för utveckling i drog- och brottsprevention.

Rådgivande verksamheter

Rådgivande verksamheter	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- Familjerådgivningen	-9,5	1,5	-8,0
- Behandlingsenheten för alk- och narkotikaber	-4,3	0,2	-4,1
Stöd till utomstående organisationer			
Privata aktörer	-1,0		-1,0
Totalt	-14,8	1,7	-13,1
Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administration.			

Familjerådgivningen

Kommunens ansvar för familjerådgivning är reglerad i socialtjänstlagen (SoL) 5 kap 3 §. Verksamheten ska erbjuda familjerådgivning och samarbetssamtal till de medborgare som begär det. Med familjerådgivning avses verksamhet som består av rådgivande samtal med syfte att bearbeta relationsproblem i parförhållanden och familjer. Samarbetssamtal syftar till att separerade föräldrar ska få hjälp att nå enighet i frågor som rör vårdnad, boende och umgänge efter en separation. Verksamheten omfattas av förstärkt sekretess. Alla kontakter är frivilliga och den som så önskar ska kunna vara anonym. I uppdraget ingår även visst utåtriktat/förebyggande arbete.

En ökad efterfrågan på familjerådgivning har noterats under senare år. Det har medfört att väntetiderna för familjerådgivning periodvis varit mycket långa. Avgiften för familjerådgivning höjdes den 1 januari 2004 till 250 kronor/samtal för par- och familjesamtal.

En minskning av bemanningen måste göras under 2005 för att hålla personalbudgeten inom ramarna, vilket innebär en neddragning av familjerådgivare med 0,65 och att en planerad utökning med en anställning som byråassistent med 0,5 inte är möjlig att genomföra.

Familjerådgivningen har under 2005 i uppdrag att genomföra insatser motsvarande 6 700 samtal per år (=10 050 timmar), vilket innebär en minskning mot 2004 med 300 samtal. Därutöver ska ca 670 familjerådgivartimmar/år reserveras för tidsbeställning. Detta innebär att väntetiderna även framledes kommer att vara långa. Förtur kommer att ges till barnfamiljer i akut kris.

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende

Behandlingsenheten åtar sig att ge råd och stöd till alkohol- och narkotikamissbrukare över 18 år, som har eller har haft alkohol- och narkotikamissbruk, och deras familjer samt att vid behov erbjuda samtalsbehandling i syfte att bryta missbruket. Verksamheten vänder sig till stadens medborgare och ska fungera som ett komplement till övrig missbruksvård och till stadsdelsförvaltningarnas egen öppenvård. Den som söker hjälp vid denna verksamhet behöver inte vara känd vid stadsdelsförvaltningen eller ha fått behandlingen beviljad som bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL) vilket ger anonymitetsskydd. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att prioritera unga missbrukare och de som inte tidigare sökt missbruksvård. Arbetsmetoderna ska vara varierade och anpassade till individens och familjens olika behov.

PUMAN (Projektet Unga Med risk att utveckla ett Alkohol- eller Narkotikaberoende)

PUMAN är ett projekt för unga i riskzonen för att utveckla ett alkohol- och/eller narkotika beroende. Projektet vänder sig till unga mellan 18 – 28 år som tycker att de dricker eller drogar för mycket. PUMAN erbjuder fokuserade samtalsserier på högst ett år, rådgivning och hänvisning. Till PUMAN kommer man genom studenthälsan, stadens ungdomsmottagningar, stadsdelarnas ungdomsgrupper, marknadsföring genom tidningar och på krogar eller genom tips från kompisar. Projektet kommer att pågå åtminstone under 2005 och finansieras delvis av MOB (Mobilisering mot narkotika) och tillhör organisatoriskt Precens. Projektet har en och en halv anställning och kan ta emot ca 20 besök per vecka.

Par- och familjebehandling vid spelberoende

Projektet för spelberoende finansieras via medel från staten genom Folkhälsoinstitutet. I Stockholm erbjuder Behandlingsenheten och landstingets beroendevård olika insatser för denna målgrupp. Till par- och familjebehandlingen på Behandlingsenheten kan personer som upplever sig ha problem med spelande och spelberoende vända sig. Samtalen ger möjlighet till reflektion och samråd om hur ”spelandet” påverkar relationerna i paret eller i familjen med målsättning att problemet ska upphöra eller bemästras. Två psykoterapeuter på Behandlingsenheten avsätter 10 timmar var per vecka för denna verksamhet och kan ta emot tre besök varje vecka.

Entreprenad***Checkpoint Söder AB***

Checkpoint Söder AB ska ha en förebyggande inriktning och fokusera på tidigt ingripande. Verksamheten ska i första hand vända sig till personer som är riskkonsumenter av eller missbrukar alkohol eller narkotika, men som fortfarande har kvar en social förankring med familj, arbete och bostad och som inte vill

söka hjälp inom det ordinarie hjälpsystemet. Andra myndigheter eller samverkanspartners kan inte remittera klienter till Checkpoint Söder AB, eftersom den upphandlade rådgivningsverksamheten ska rikta sig till individer som själva söker kontakt och vill ha hjälp för sina problem.

Enheten erbjuder från och med den 1 februari 2004 till och med den 1 januari 2007 alkohol- och narkotikarådgivning för vuxna. Avtalet kan förlängas ytterligare 2 år.

Checkpoint Söder AB har sedan avtal slöts spridit information om sin verksamhet till landstinget, stadsdelsförvaltningar, annonserat i Metro etc. Detta har inneburit att de redan från start har haft en bra tillströmning av sökande till verksamheten. Vid halvårsskiftet hade 768 samtal/aktiviteter utförts. Många sökande hör nu av sig till verksamheten efter sommaren och Checkpoint Söder AB kan för närvarande inte ta emot alla sökande om prestationskravet om 1.500 samtal/aktiviteter inte får överskridas under året. Det gör att verksamheten inte längre kan hålla utlovad garanti om högst en dags väntetid för samtal. Checkpoint Söder AB har kapacitet och möjlighet att erbjuda 40 samtal/månad utöver avtalade prestationer under perioden september - december 2004. Socialtjänstnämnden har godkänt att en tilläggsbeställning görs under 2004 med ca 40 samtal/månad under september –december och högst 0,1 mkr.

Prioriterad inriktning: Kompetensförsörjningen ska säkras och goda möjligheter till kompetensutveckling erbjudas medarbetarna

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Personalförsörjningen ska säkras och goda möjligheter till kompetensutveckling erbjudas medarbetarna. Sjukfrånvaron ska minska.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att utveckla medarbetarnas delaktighet samt fria och individuella lösningar på formerna för arbetets utförande.

Socialtjänstnämnden åtar sig att minska sjukfrånvaron.

Personalpolitik

Kompetensförsörjning

Personalförsörjningen har hittills inte utgjort något problem. Vid rekrytering har förvaltningen sedan länge mestadels haft ett stort antal sökande att välja bland. Förvaltningen har dock, i likhet med stora delar av stadens övriga verksamheter, ett stort antal äldre anställda. Ca 15 % av förvaltningens anställda kan förväntas sluta med ålderspension under den närmaste 5-års perioden. Närmare 60 % av de anställda har fyllt 50 år. Rekryteringsbehoven kommer således att vara stora framöver.

På några års sikt kommer det säkerligen råda konkurrens om kompetent personal vid rekrytering och avgörande kommer att vara att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Att aktivt arbeta med frågor om ökad delaktighet och inflytande kommer att vara betydelsefullt för att kunna rekrytera och behålla personal. Det arbete som pågår med att utveckla de anställdas inflytande över arbetstider och arbetsformer ska under året fortsätta och omfatta ytterligare arbetsplatser.

Likaså är jämställdhet och mångfald en viktig personalpolitisk grund samt samverkans- och andra inflytandefrågor. Jämställdhetsplan och mångfaldsplan finns bifogade tjänsteutlåtandet. Under verksamhetsåret ska dessa frågor ägnas särskild uppmärksamhet i form av exempelvis seminarier och information till alla anställda.

Ett viktigt instrument för upplevelsen av delaktighet är att genom en bra introduktion öka medarbetarens kunskap om förvaltningens uppdrag och roll i staden. En bra introduktion ökar även förvaltningens möjligheter att behålla kompetent personal. Under verksamhetsåret kommer förvaltningens introduktionsprogram att byggas ut ytterligare.

En viktig rekryteringsbas är de praktikanter som årligen passerar genom förvaltningen, dels genom att direkt intresseras för verksamheten och dels indirekt

som förmedlare till kurskamrater. Förvaltningen har de senaste två åren byggt ut de lokala insatserna med en central introduktion och avser nu att ytterligare utveckla programmet i samverkan med vissa utbildningsinstitut.

Ledarskapet är av avgörande betydelse för en bra och stimulerande arbetsplats och för att medarbetarnas resurser ska tillvaratas. Under de senaste åren har förvaltningen genomfört en ledarutbildning för samtliga chefer med personal- och budgetansvar samt en längre utbildning för morgondagens potentiella chefer och specialister.

För verksamhetsåret kan många av kvarstående utbildningsbehov för arbetsledare täckas av utbildning genom kompetensfonden. Härutöver avser förvaltningen att genomföra kompletterande utbildningsinsatser.

Övertalighet

Förvaltningens arbete med att bereda övertaliga nya inplaceringar har varit framgångsrikt och i dagsläget finns endast 14 personer övertaliga. Av dessa är fem helt sjukskrivna eller har sjukbidrag, ytterligare fem personer är deltidssjukskrivna och arbetar deltid och resterande fyra övertaliga är inplacerade på vikariat.

Planerade verksamhetsförändringar och omstruktureringar under 2005 kan dock komma att medföra en betydande övertalighet. Förvaltningen har infört obligatoriskt samråd med personalchefen vid tillsättning av anställningar eller vikariat, bl.a. i syfte att genom vakanshållning eller tidsbegränsade vikariat skapa utrymme och ha en framförhållning till den förväntade övertaligheten.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljöansvaret delegeras skriftligt från förvaltningschefen vidare ner i organisationen och årliga arbetsmiljöutbildningar för chefer och arbetsmiljöombud arrangeras höst och vår. Varje arbetsplats ska planera sitt arbetsmiljöarbete årligen i form av en skriftlig handlingsplan. Denna diskuteras på arbetsplatsträff och skickas för kännedom till berörd samverkansgrupp. I samband med att handlingsplanerna upprättas ska föregående års plan utvärderas. Förvaltningen genomför årligen interna revisioner av olika verksamheter med rapport till socialtjänstnämnden. Revisionen omfattar numera även arbetsmiljöarbetet.

Nyligen har förvaltningen initierat en utredning kring hot och våld. Utredningen ska bl.a. granska omfattningen, insatta åtgärder, de utsattas upplevelser och förvaltningens stöd och insatser. Utifrån utredningens resultat ska förvaltningen ta ställning till eventuell förändring av rutiner och behov av stöd- och utbildningsinsatser det kommande året.

Medarbetarnas hälsa

Förvaltningen har sedan 2003 bedrivit ett rehabiliteringsprojekt tillsammans med försäkringskassan och företagshälsovården. Initialt omfattade projektet anställda som varit sjukskrivna i lägst tre månader och i vissa fall flera år. Projektets metodik har helt byggts på den s.k. "Stockholmsmodellen", vilken bl.a. innebär att försäkringskassans handläggare ska ha vida beslutsbefogenheter och kunna arbeta med hela gruppen långtidssjuka, oavsett vilken lokal försäkringskassa personerna tillhör.

Genom de goda resultat som projektet uppnått har målgruppen kunnat vidgas och anställda med 4 – 6 veckors sjukfrånvaro eller omfattande korttidsfrånvaro tillförs nu regelmässigt projektet. Förvaltningen har också överenskommit med försäkringskassan om en förlängning av projektet till och med 2005.

Den planerade ändringen av omfattningen för arbetsgivarinträdet kommer att medföra en kostnadsökning för förvaltningen. Återgången till 14 dagars sjuklön kommer inte att kompensera kostnaden för 15 % av sjuklönen för den som är helt sjukskriven mer än 14 dagar.

Det ekonomiska incitamentet för tidiga insatser ökar nu ytterligare. Förvaltningen planerar att i december samla samtliga chefer för information om förändringarna och diskussion kring förhållningssätt och tidig intervention. Vid detta tillfälle kommer försäkringskassans resursperson att medverka.

Delaktighet och inflytande

Ovan har beskrivits förvaltningens arbete med att utveckla medarbetarnas inflytande över bl.a. arbetsformer och arbetstider. Dock har det varit svårt att inom ramen för samverkan i grunden fördjupa och utveckla medarbetarnas möjlighet till inflytande och delaktighet. Alltsedan samverkansreformen infördes har diskussioner förts om hur systemet ska kunna utvecklas och med deltagande av de fackliga organisationerna. Svårigheten har framförallt bestått i att kunna lyfta arbetsplatsträffarna från arbetsplatsinformation och att arbetsledaren ensam är ansvarig. Det har också uttryckts osäkerhet om hur vissa frågor ska hanteras. Kunskapen om MBL-instrumentet har också tunnats ur, vilket förvaltningen försökt komma tillrätta med genom att arrangera utbildning. Eftersom samverkanssystemet delvis innebar ett systemskifte med förändring av roller och attityder är det naturligt att det funnits problem.

Inför 2005 planerar förvaltningen att tillsammans med de fackliga organisationerna inbjuda till seminarier kring samverkansfrågor och därigenom öka aktivitet och deltagande.

Individuella kompetensutvecklingsplaner

Ansvar för kompetensutveckling är starkt decentraliserat i förvaltningen och utbildningsbehov har bl.a. förväntats diskuteras vid de återkommande medarbetar- och lönesamtalen. I dag sker kontinuerlig fortbildning och kompetensutveckling i form av kurser, utbildningar och erfarenhetsutbyten, men inte alltid strukturerat och planerat.

Under 2005 kommer förvaltningen kräva att chefer med budget- och personalansvar upprättar individuella kompetensutvecklingsplaner för samtliga medarbetare. Eventuella stödinsatser för detta planeras för närvarande.

Gör Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Prioriterad inriktning: Miljöarbetet ska stärkas på lokal och central nivå genom att miljöprogrammets sex mål är vägledande vid alla beslut i nämnder och bolagsstyrelser

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Minska miljöpåverkan i enlighet med nämndens miljöprogram.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att minska verksamheternas miljöpåverkan.

Kommunfullmäktige fattade den 17 februari 2003 beslut om att anta ett nytt miljöprogram. Programmet ska gälla till och med år 2006. Miljöprogrammet grundas på målstyrning och kommunfullmäktige har fattat beslut om att målen ska utgöra en viktig utgångspunkt för all kommunal verksamhet.

Miljöprogrammet omfattar sex målområden utan inbördes prioritering. Varje målområde har en koppling till ett eller flera av de nationella miljökvalitetsmålen.

Arbetet med Miljöprogrammet har följt principerna för miljöstyrning ISO 14001. Stockholm har ett integrerat ledningssystem där bland annat miljö, kvalitet och upphandling ingår. Miljöfrågorna ska integreras i budgetering, verksamhetsplanering och uppföljning där de olika verksamheterna åtar sig att minska sin miljöpåverkan. Miljöprogrammet ska följas upp inom det integrerade ledningssystemet och genom regelbundna miljöredovisningar.

Miljöprogrammets övergripande syfte är att Stockholm ska utvecklas till en långsiktigt hållbar stad.

Stockholm deltar i det europeiska samarbetsprojektet TRENDSETTER som har ekonomiskt stöd från EU-kommissionen. Projektet pågår under 2002-2005 och har som mål att genomföra åtgärder som leder till en hållbar transportsituation i städer. Ett av Stockholms stads delprojekt är att uppmuntra företag, förvaltningar och bolag i staden att anskaffa miljöfordon. Förvaltningen medverkar i utvärderingen av miljöfordon genom insamling av fordonsdata samt att besvara enkäter om förvaltningens miljöfordon. Utvärderingarna påbörjades under 2004 och fortsätter under vintern 2004/2005.

Förvaltningens miljöarbete 2005

Till grund för förvaltningens miljöåtagande 2005 ligger den miljöpolicy som fastställts av socialtjänstnämnden, och den av kommunstyrelsen prioriterade inriktningen att miljöarbetet ska stärkas på lokal och central nivå genom att miljöprogrammets sex mål ska vara vägledande vid alla beslut i nämnden. I näm-

dens arbete med att ta fram generella åtaganden ska hänsyn tas till alla miljöprogrammets mål.

Miljöutredningar har visat att den största negativa miljöpåverkan inom förvaltningens verksamheter avser avfallshanteringen, fastigheter och energi, transporter och inköp samt användningen av kemisk-tekniska produkter.

Förvaltningens miljöarbete syftar till att uppnå en ständig förbättring av miljön, dvs. en ständig minskning av den sammanlagda negativa miljöpåverkan som förvaltningens olika verksamheter, aktiviteter, produkter och tjänster bidrar till.

Förvaltningens miljöarbete har strategiskt lagts upp enligt miljöledningssystemet. Ansvar för miljöarbetet följer verksamhetsansvaret. Utveckling av miljöarbetet är en viktig del i verksamhetens kvalitetsutveckling och förvaltningen har fört samman miljöarbetet med arbetet med stadens kvalitetsstrategi.

Förvaltningens generella miljöåtaganden kopplas till socialtjänstnämndens miljöpolicy som preciserar viljeinriktningen i miljöfrågor. Den sätter ramar, ger inriktning och beskriver övergripande hur miljöfrågorna ska prioriteras och vilken ambitionsnivå socialtjänstförvaltningen ska ha när det gäller miljön.

Tillsammans med varje åtagande redovisas arbetssätt, dvs. genom vilka aktiviteter målet ska uppnås/åtagandet säkras, ansvar för genomförandet av dessa, när de ska genomföras, hur genomförandet ska finansieras, hur resultaten ska mätas och när/om del- och slutrapporter ska lämnas.

Verksamheternas miljöarbete - förändringsarbete enligt befintligt ledningssystem

Förvaltningen har ett femtiotal institutioner där miljöarbetet förts in som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Verksamheterna strävar efter att realisera förvaltningens miljöpolicy genom att arbeta aktivt och pedagogiskt med de för verksamheten viktigaste miljöfrågorna. Förvaltningen förfogar dessutom över ett stort fastighetsbestånd och från den utgångspunkten är energiåtgången en viktig fråga som prioriteras högt.

Miljöarbetet fortgår genom att verksamheterna årligen gör en miljöutredning för att komma fram till vilka åtgärder som är viktigast att vidta under det kommande året för att förbättra miljön. Verksamheterna har kunnat söka bidrag ur miljöfonden på 200 tkr två gånger per år för att lättare kunna finansiera sina åtaganden. Miljöfonden upphör från och med 2005 som en besparingsåtgärd.

Miljöledningsgruppens samordnare och sekreterare deltar i möten i verksamheterna för att informera sig om och diskutera verksamheternas miljöarbete. På dagordningen tas också upp hur man kan föra ut miljöarbetet i det dagliga arbetet och vilka utbildningsinsatser som behöver göras.

Förvaltningen avser att ansöka om medel från miljömiljarden till ett större energibesparande projekt och till ett projekt med bilpool för miljöbilar under 2005. Ansökan från miljömiljarden 2004 avslogs.

Bryt segregationen och fördjupa demokratin

Prioriterad inriktning: Metoder ska utvecklas inom stadens alla verksamheter i syfte att synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer

Utgångspunkten för arbetet med integration är stadens integrationsprogram som antogs av kommunfullmäktige i oktober 2001. Programmet slår fast de värderingar som ligger till grund för stadens arbete med att förbättra integrationen och minska utanförskapet. Stadens nämnder får i anslutning till de mål som redovisas i programmet olika uppdrag.

Socialtjänstnämndens möjligheter att arbeta konkret med integration ska ses utifrån de uppdrag som nämnden har att fullgöra. Det är inom ett begränsat antal områden som det finns förutsättningar att ha ett tydligt integrationsperspektiv. Planeringen inom dessa områden redovisas nedan.

Ökad integration - åtgärder för att motverka segregation

Information till medborgarna

Informationen om förvaltningens verksamhet ska vara tillgänglig för de som brukar den service och de tjänster de olika verksamheterna tillhandahåller. Idag söker människor information alltmer genom Internet. De delar av förvaltningens webbplats som vänder sig direkt till medborgarna finns sedan våren 2004 i Stockholmsportalen – www.stockholm.se. Detta innebär att informationen är tillgänglig via ett gränssnitt som följer den internationella standarden för tillgänglighet. Därmed får exempelvis synskadade och rörelsehindrade tillgång till information om service och tjänster som förvaltningen erbjuder. Vissa delar av informationen finns också på lättläst svenska.

I förvaltningens informations- och kommunikationspolicy finns tillgänglighetsaspekterna med och verksamheternas ansvar är fastställt. Den information som lämnas om verksamheterna i exempelvis broschyrer och foldrar ska vara tillgänglig för den målgrupp informationen riktar sig till. Informationsansvarig inom kansliavdelningen kan ge råd om hur informationen ska utformas för att vara tillgänglig.

Stöd och bidrag till ideella organisationer

Socialtjänstnämnden svarar för stöd och bidrag till utomstående organisationer som bedriver verksamheter inom socialtjänstnämndens område där detta inte ankommer på stadsdelsnämnd. Vissa av dessa organisationer är engagerade i integrationsarbete. Förvaltningen medverkar också i integrationsarbetet genom att skapa nätverk av organisationer.

Ansökan om serveringstillstånd och tillsyn av restauranger

Tillståndsenheten har uppdraget att handlägga ansökningar om serveringstillstånd och utöva tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser och av kommunfullmäktige fastställda riktlinjer samt till den kostnad som kommunfullmäktige fastställt. Vid ansökan om serveringstillstånd och tillsyn av restauranger kan frågor om diskriminering bli aktuella. Den som gjort sig skyldig till olaga diskriminering kan enligt 16 kap 9 § brottsbalken dömas till böter eller fängelse högst ett år. Gällande lagstiftning möjliggör också administrativt ingripande enligt alkohollagen mot sökande/tillståndshavare som lagförts för bl.a. diskriminering. Detta innebär att en sökande kan få avslag på ansökan om serveringstillstånd och en tillståndshavare kan förlora detta.

Det är angeläget att polis och åklagare prioriterar att utreda anmälningar om diskriminering så att en rättspraxis inom området utvecklas. Det är idag inte alltid helt klart vad som ska ses som diskriminering. Restaurangerna kan också själva välja sina gäster så länge man inte gör sig skyldig till diskriminering. Tillståndsenhetens möjligheter att med olaga diskriminering som grund avslå ansökan eller föreslå indragning av serveringstillstånd skulle öka om rättsläget blev tydligare om de sökande/tillståndshavare som gör sig skyldiga till olaga diskriminering blir dömda för detta.

I stadens alkoholpolitiska program som antogs av kommunfullmäktige i december 1999 uttalas vikten av att människor inte diskrimineras. Restauranginspektörerna på tillståndsenheten tar i samband med inspektionerna upp attityder och förhållningssätt till restauranggäster ur ett diskrimineringsperspektiv.

Tillståndsenheten medverkar i den utbildning i ansvarsfull alkoholhantering som staden tillsammans med bl.a. polisen och branschorganisationerna anordnar. Vakterna som finns vid entréerna till vissa restauranger har en viktig roll vad gäller diskriminering. Tillståndsenheten medverkar i polisens utbildning av förordnade ordningsvakter. I dessa utbildningar tas alltid diskrimineringsperspektivet upp.

Medborgarnas delaktighet

Den debatt som förs om demokrati och insyn i den offentliga förvaltningen utgår oftast ifrån att myndigheterna ska sprida information till medborgarna för att därigenom öka delaktigheten i demokratin. Förvaltningen har bidragit till en sådan utveckling genom att exempelvis utveckla webbplatsen. Där finns bland annat protokollen från nämndens sammanträden tillgängliga och förvaltningens centrala diarium där medborgarna själva kan utföra sökningar. Vidare finns där en kortfattad information om offentlighetsprincipen, vad den innebär och vilka rättigheter och möjligheter till insyn den ger medborgarna.

Offentlighetslagstiftningen utgår emellertid ifrån medborgarnas *rätt* till insyn i den offentliga förvaltningen. Det kan dock vara skillnad på vad förvaltningen

väljer att informera om och vad medborgarna har rätt att ta del av. En fungerande demokrati förutsätter naturligtvis att medborgarna känner till sina rättigheter men också att tjänstemännen vet sina skyldigheter. Med denna utgångspunkt kommer förvaltningen under 2005 att fortsätta utveckla arkivorganisationen. Målet är att det vid varje enhet/institution i förvaltningen ska finnas åtminstone en tjänsteman som ingår i ett nätverk av dokumentansvariga som är särskilt kunniga i regelverket kring hanteringen av allmänna handlingar.

För att styra dokumentationen i förvaltningen finns en dokumenthanteringsplan för varje enhet/institution i förvaltningen. Dokumenthanteringsplanen innehåller uppgifter om vilka handlingar som finns i en verksamhet och hur handlingarna ska hanteras. Dokumenthanteringsplanen är ett av de kraftfullaste instrumenten för insyn i förvaltningen.

Ytterligare en förutsättning för att möjligheten till insyn ska bidra till delaktighet från medborgarnas sida är att förhållningssättet i förvaltningen präglas av tillgänglighet, öppenhet och en hög serviceanda. Här har exempelvis växel och reception en viktig roll som förvaltningens ansikte utåt och som en sluss in till den information som efterfrågas. Det är därför angeläget att växel och reception kontinuerligt informeras om aktuella frågor inom förvaltningen. Det är även viktigt att den information som ges ut från förvaltningen uppfattas som tillgänglig och begriplig av medborgarna.

Brukarråd finns också inom alltfler av socialtjänstnämndens verksamheter vilket ökar möjligheterna till direkt inflytande för medborgarna.

Lokaler

Förvaltningen har i arbetet med lokalfrågor uppnått en bra balans genom att frånträda eller samutnyttja lokaler.

Ett aktivt arbete bedrivs med tillgänglighets- och handikappfrågor för personer med funktionshinder. Stora tillgänglighetsanpassningar av lokalerna på Södra station har just dragits igång för att vara genomförda till årsskiftet 2004/2005. Förvaltningen disponerar lokaler under drygt 90-talet kontrakt och med en total yta av mer än 71.000 m². Den genomsnittliga kostnaden för 2005 ligger på 907 kronor per m².

Handikappfond

För att stimulera verksamheterna att öka sin kompetens inom handikappområdet och öka tillgängligheten inom de egna lokalerna har socialtjänstnämnden inrättat en handikappfond på 200 000 kr. Som en besparingsåtgärd upphör handikappfonden från och med 2005.

Prioriterad inriktning: Ökad möjlighet till reell påverkan ska skapas genom fördjupad lokal demokrati, delaktighet och inflytande

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Arbeta med åtgärder för att få fler människor i arbete.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

Socialtjänstnämnden åtar sig att på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri, funktionshinder och ungdomar.

EU-frågor

Socialtjänstnämndens ansvarsområden inom Europaforum Stockholm är sociala frågor och sysselsättning. Förvaltningens uppdrag är att bevaka och i staden informera om policy och strategiarbete inom EU och medverka till att EU:s strategiska beslut integreras i det dagliga arbetet i stadens nämnder och förvaltningar.

Stadens samarbete med städer i Sverige och inom övriga EU för att inhämta och sprida framgångsrika arbetsmetoder och processer ska utvecklas. Under 2005 kommer samarbetet att fördjupas och utvidgas inom befintliga arbetsgrupper och nätverk i Göteborg och Malmö, inom Eurocities sociala kommitté (ESWC), inom Union of the Baltic Cities (UBC) kommission för hälso- och sociala frågor, samt kommer förvaltningen att som part delta i större utvecklingsprojekt (exempelvis Stockholm Matchning, Resursutbyte, Ett tillgängligt arbetsliv för alla, Jobbnätet. I egenskap av ordförande eller sammankallande i olika arbetsgrupper kommer förvaltningen dels aktivt arbeta för kunskaps-spridning och gränsöverskridande lärande enligt EU:s öppna samordningsmetod, dels medverka till ett utvecklat samarbete med städer i ny medlemsländer.

I samarbete med olika intressenter och enligt intentionerna i EU:s öppna samordningsmetod ska undersökas vilka förutsättningar (individuella, organisatoriska, strukturella) som behöver tillgodoses för att arbeta utvecklingsinriktat och med ständiga förbättringar i en förvaltning och att pröva olika modeller för kunskapsöverföring och gemensamt lärande. Projektet har som utgångspunkt forskning, utveckling, erfarenhet och lärande (FEUL).

Inom Europaforum Stockholm har förvaltningen ett samordnade ansvar för att utveckla metoder för Lissabonstrategin, Göteborgsagendan och öppna samordningsmetoder för den lokala nivån. Detta utvecklingsarbete kommer även att ske inom Eurocities och UBC .

Pågående stadsdelsövergripande samarbete ska understödjas för att ta tillvara lokala, nationella och internationella erfarenheter som leder till att färre hushåll är i behov av ekonomiskt bistånd och att den genomsnittliga bidragstiden förkortas.

Arbetet med att arrangera workshops och seminarier för stadsdelsförvaltningarnas chefer och socialsekreterare inom området ekonomiskt bistånd kommer att fortsätta. Vidare kommer förvaltningen att samordna genomförande av planerad kompetensutveckling av stadsdelsförvaltningarnas bidragshandläggare och framtagande av en metodhandbok för bidragshandläggning. Redovisning kommer att göras av uppföljning, analys och slutsatser av erfarenheterna från det stadsdelsövergripande samarbetet med konsultläkare.

Ett förslag till lokal handlingsplan, LAP med utgångspunkt från EU:s strategi och den svenska nationella handlingsplanen (NAP) "Mot fattigdom och social utestängning" ska redovisas till socialtjänstnämnden.

Förvaltningen ska även medverka till etableringen av ett intäktsfinansierat "Kompetenscenter för tillgänglighet" (KCT Stockholm) enligt ett av delmålen för Equal- projektet "Ett tillgängligt arbetsliv för alla". Projektets tillgänglighetskonsulter ska under 2005, jämfört med 2004, genomföra fler intäktsfinansierade tillgänglighetsgranskningar med förslag till åtgärdsprogram i såväl inre som yttre miljö.

Stadsdelsnämnder och fackförvaltningar ska stödjas i utvecklingsarbete som syftar till att utveckla modeller och höja kvalitén inom stadens verksamheter. Dessa aktiviteter ska ligga i linje med stadens prioriteringar .

Enheten kommer att minskas med en anställning under 2005 som en besparingsåtgärd. Åtagandena beräknas kunna klaras inom en minskad budgetram.

Ta ansvar för ekonomin

Prioriterad inriktning: Staden ska ta ett aktivt ansvar för ekonomin genom höga krav på budgethållning, en effektiv användning av resurserna samt en i övrigt god ekonomisk hushållning.

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål - Verksamheterna ska drivas kostnads-effektivt.

Socialtjänstnämndens generella åtaganden

SotN åtar sig att kontinuerligt arbeta med effektiviserings- och rationaliseringsåtgärder som en naturlig del för att klara kravet på budgethållning samt för att för att åstadkomma ett effektivt resursutnyttjande.

Förutsättningar för nämndens arbete med budget/verksamhetsplan 2005

Kommunfullmäktige (KF) fastställde 11-12 november 2004 Budget 2005 för Stockholms stad med inriktning för 2006 och 2007.

	Budgetram 2004	Budgetram 2005
Kostnader	1 227,6 mkr	1 208,4 mkr
Intäkter	482,2 mkr	478,8 mkr
Nettokostnader (anslag)	745,4 mkr	729,6 mkr

KFs beslut om tillägg och avdrag i socialtjänstnämndens budgetram 2005, mkr

• ökade kostnader för hemlösa samt för vårdsmordning med landstinget	+10,0
• ökade kostnader för LSS-kollo	+1,4
• minskade kostnader genom översyn av socialtjänstnämnden	-10,0
• minskade kostnader för avveckling av projektet ”Arbete istället för bidrag”	-5,0
• minskade kostnader för FoU-enheten, överförs till KF	-5,3

Löne- och prisökningar om ca 15 mkr ska finansieras inom nämndens budgetram.

Kostnaderna för socialtjänstnämndens alla verksamheter budgeteras till 1208,4 mkr verksamhetsåret 2005. Kostnaderna finansieras dels genom intäkter av försäljning av tjänster (institutionsvård m.m.) till i första hand stadsdelarna (478,8) och dels med anslag från kommunfullmäktige för drift av jourverksamheter, insatser för hemlösa, kvinnofrid, Maria Ungdomsenhet, stöd till utomstående organisationer m.m. (729,6 mkr). Vid årets början har således nämnden täckning för drygt hälften av sina kostnader. Resterande ska finansieras genom försäljning av tjänster i konkurrens med andra vårdgivare.

Sparkrav inför budgetåret 2005

Inför verksamhetsåret 2005 gäller följande ekonomiska förutsättningar

- utebliven pris- och lönekompensation om ca 15 mkr ska finansieras inom befintlig ram
- minskade kostnader motsvarande 10 mkr genom översyn av socialtjänstnämnden enligt beslut i kommunfullmäktige
- om disponeringar inom befintlig ram för att finansiera ökade kostnader för tak-över-huvudet-garantin, fortsatt subventionerat pris vid Kriscentrum för kvinnor, resurssamordnare för adoptionsfrågor samt omstruktureringar till följd av neddragningar, totalt 10 mkr.

Det sammanlagda besparingsbetinget uppgår således till ca 35 mkr och ska huvudsakligen klaras inom anslaget från kommunfullmäktige. Anslaget motsvarar totalt 729,6 mkr, varav ca 350 mkr är öronmärkta för utomlänsplaceringar av funktionshindrade, avtalsbundna organisationer samt vård- och boendekostnader för hemlösa. På kort sikt kan nämnden inte påverka dessa kostnader. Det innebär att sparkravet om 35 mkr endast kan tas ut genom att minska kvarvarande anslag om ca 380 mkr, vilket motsvarar ett sparkrav om 10%.

Besparingsåtgärder i socialtjänstnämndens budget 2005

Principer

För att klara sparkravet har åtgärder i första hand vidtagits genom att "damm-suga" igenom hela förvaltningen och dra in de anslag som inte är absolut nödvändiga för att bedriva verksamheten. Det innebär neddragningar inom den administrativa överbyggnaden inklusive verksamhetsledningarna i form av indragningar av förvaltningsgemensamma anslag och kritiskt granska återbesättning av vakanser.

För att undvika kostnadsökningar för stadsdelarna föreslås endast i undantagsfall prishöjningar om höjningen inte kan motiveras av kvalitetsförbättringar.

Besparingsåtgärder

Utifrån kommunfullmäktiges beslutade förutsättningar föreslås följande besparingsåtgärder i socialtjänstnämndens budget verksamhetsåret 2005. Konsekvenserna av förslagen redovisas utförligare under respektive verksamhet.

Sammantaget innebär förslaget

- löne- och prisökningar motsvarande totalt 15 mkr finansieras inom respektive enhets budgetram genom minskade övrigt anslag, senareläggning av planerade projekt, vakanser återbesätts inte, indragning av semestervikarier, ökade intäktskrav genom prestationsökningar m.m.

- indragning/vakanshållning av drygt 20 anställningar motsvarande 7 mkr. Neddragningarna sker huvudsakligen inom förvaltningsadministration och verksamhetsledningar
- minskade förvaltningsgemensamma kostnader motsvarande 7 mkr. Konsekvenserna är indragna/minskade anslag för miljö- och handikappinsatser, information, kultur, utvecklingsinsatser, rehabiliteringsinsatser, företagshälsövård, IT m.m.
- avveckling av lokaler motsvarande ca 0,5 mkr. Lokalkostnaderna minskas med ca 1%
- ökade intäktskrav genom huvudsakligen prestationsökningar motsvarande 4,5 mkr genom att fakturera stadsdelsnämnderna sin andel av tak-över-huvudet-garantin samt något minskad subvention av avgiften vid Gamlebo och Kriscentrum för kvinnor
- minskat anslag till stöd för utomstående organisationer motsvarande 3 mkr
- minskat anslag till Stiftelsen Hotellhem motsvarande 1,5 mkr. Förslaget innebär att anslaget om 17 mkr minskar till 15,5 mkr
- minskade övrigt anslag för START och Stockholms stads äldre- och handikappjour om totalt 2,8 mkr.

Ovan redovisade förslag till besparingar får inte full effekt från årsskiftet eftersom personal och lokaler måste avvecklas. För att klara kravet på budgethållning verksamhetsåret 2005 krävs därför ytterligare vakanshållning av anställningar och indragning/minskning av övrigt anslag inom nämndens egna driftverksamheter.

Redovisning av besparingsåtgärder och konsekvenser

<i>Verksamhet</i>	<i>Sparåtgärder samt konsekvenser</i>	<i>Belopp, mkr</i>
<i>Förvaltningsledning/ administration</i>		
Förvaltningsledning	Minskade anslag för utvecklingsprojekt, kultur och informationsinsatser.	1,6
	EU samordnaruppdrag,	

	vakans återbesättes inte. Innebär att åtagandet återgår till ursprunglig nivå.	0,6
Kansliavdelning	Information, minskat anslag. Innebär minskade informations- insatser.	0,3
	Miljöfond, indragning. Innebär att särskilda sti- mulansmedel inte kan ges till verksamheterna.	0,2
	Handikappfond, indragning. Innebär att särskilda sti- mulansmedel inte kan ges till verksamheterna.	0,2
	IT investeringar, indragning. Innebär att underhåll av IT- utrustning/utbyte av datorer m.m. kraftigt begränsas vilket i sin tur kan innebära risk för driftstörningar i verksamheten.	1,0
	Vakanshållning av 1 administra- tiv assistent. Innebär att arbetsuppgifterna överförs till andra.	0,3
Ekonomiavdelning	Vakanshållning av 1 anställning. Innebär att arbetsuppgifterna överförs till andra.	0,4
	Minskade IT kostnader. Införandet av det nya ekonomi- systemet Agresso är klart. Projektmedlen dras in.	0,5
Personalavdelning	Anslaget för företagshälso- vård, rehabinsatser m.m. minskas. Innebär minskade åtaganden. (kvarvarande anslag 1,7 mkr)	0,9
	Indragning av 1 assistent Innebär att arbetsuppgifterna	

	överförs till andra.	0,2
	Indragning av 1 löneassistent.	
	Innebär att arbetsuppgifterna överförs till andra.	0,4
Lokaler	Avvecklingar	0,5
	Innebär 1 % minskade lokal-kostnader.	

Stadsövergripande verksamheter

Stab för utredningar och projekt	Minskade upphandlings-kostnader. Innebär att stadsdelarna betalar för stadsgemensamma upphandlingar.	0,8
Precens	Anslag för drogvaneundersökningardras in eftersom projektet genomförs vartannat år.	0,5
	Indragning av 1 anställning. Innebär att administrationen av Folkölsprojektet överförs till stadsdelsnämnderna	0,5

Stöd till utomstående organisationer

Organisations- och föreningsutskottet	Minskat bidragsanslag. Innebär att kvarvarande anslag uppgår till 57,3 mkr.	3,0
Stiftelsen Hotellhem	Minskat bidragsanslag. Innebär att kvarvarande anslag uppgår till 15,5 mkr.	1,5

Kundorienterade verksamheter

Ledning	Minskat utvecklingsanslag	1,4
Placerings- och konsultations-enheten	Vakanshållning av 1 socialsekreterare samt 0,5 byråassistent. Innebär att arbetsuppgifterna överförs till andra.	0,6

Stockholms äldre- och handi- kappjour	Indragning av inte utnyttjat anslag för sjukhemsplaceringar. Kvarvarande anslag 1 mkr.	0,9
--	---	-----

START	Höjt intäktskrav 0,4 mkr och minskat övrigt anslag för investeringar m.m. 1,7 mkr. Kvarvarande anslag totalt 15,7 mkr.	2,1
-------	---	-----

Individorienterade verksamheter

Ledning	Minskat övrigt anslag	0,2
---------	-----------------------	-----

Enheten för hemlösa	Vakanshållning av 1 sektions- chef samt av 1 administrativ anställning Därutöver vakanshålles 2 socialsekreterare för att klara löneökningar. Innebär ökad arbetsbelastning för övriga anställda.	1,0
---------------------	--	-----

Maria Ungdomsenhet	Indragning av 1 byråassistent. Administrativa uppgifter över- förs till övrig personal.	0,4
--------------------	---	-----

Kriscentrum för kvinnor	Indragning av 1 behandlings- assistent. Indragna arbetsuppgifter.	0,4
-------------------------	---	-----

Prostitutionsenheten	Inga vikarier vid sjukdom.	0,2
----------------------	----------------------------	-----

Stadsgemensamma boenden	Intäktskravet utökas från 85 % till 90 %. Priset höjs vid Gamlebo med 100 kr/dygn.	0,7 1,0
-------------------------	---	------------

Familjerådgivningen	Neddragning motsvarande 0,65 Familjerådgivare Innebär minskade prestationer. Indragning av planerad anställning av 0,5 byråassistent. Innebär ökad arbetsbelastning på	
---------------------	---	--

	övriga anställda.	0,4
Tak-över-huvudet-garantin	Kostnadsansvaret överförs till stadsdelarna.	2,0

Satsningar i socialtjänstnämndens budget 2005

I budgetförslaget ingår följande satsningar.

Ökade kostnader för tak-över-huvudet-garantin	1,1
Fortsatt subventionerat pris vid Kriscentrum för kvinnor	1,6
Resurssamordare för adoptionsfrågor	0,7
Sektionschef för ungdomsuppsökarna vid Maria ungdom	0,6
Prestationsökningar inom LSS-kollo	1,4
Ökade kostnader för hemlösa samt för vårdsamordning med landstinget	10 ,0

Socialtjänstnämndens budget 2005

Efter ovan redovisade besparingar/satsningar fördelas nämndens budget på följande verksamhetsområden 2005. Beloppen är i miljoner kr (inklusive interna kostnader/intäkter). I bilaga 1 och 2 redovisas varje enhets budget.

Verksamhetsområde	Kostnader	Intäkter	Netto = anslag från KF
Kundorienterade verksamheter	453,6	367,7	85,9
Individorienterade verksamheter	305,0	67,5	237,5
Stadsövergripande frågor	35,1	11,5	23,6
Förvaltningsgemensamma kostnader	46,6		46,6
Stöd till organisationer	123,4	10,8	112,6
Medel för omstrukturering	16,6		16,6
Övriga ersättningar	228,1	21,3	206,8
Totalt	1 208,4	478,8	729,6

Uppföljning 2005

Under 2005 kommer nämnden att följa det ekonomiska utfallet utifrån ovan redovisade indelning i verksamhetsområden. Uppföljningen sker i månadsrapporter och tertialrapporter. Nämndens uppföljning av verksamhetsspecifika inriktningsmål, generella åtaganden och bedömning av måluppfyllelsen sker utifrån kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål och prioriterade inriktningar.

Resultatenheter

I enlighet med regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden definiera resultatenheter i samband med nämndens budget/verksamhetsplan. Resultatenheter ska föra över 100% av de över- eller underskott, som uppkommer till följd av enheternas eget handlande.

I budget/verksamhetsplan 2004 definierade nämnden HVB vuxna och Tillståndsenheten som resultatenheter. Förvaltningen föreslår att HVB vuxna avvecklas som resultatenhet i budget/ verksamhetsplan 2005. Tillståndsenheten föreslås definieras som resultatenhet även verksamhetsåret 2005.

Intraprenader

Inom socialtjänstnämnden finns intraprenaden Hvilan. Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning överförs intraprenadernas resultat med 100 % till nästkommande år.

Omslutningsförändringar

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden redovisa beräknade omslutningsförändringar till följd av köp och försäljningar till kommunstyrelsen. Förvaltningen föreslår att nämnden redovisar omslutningsförändringar om 10 mkr enligt bilaga 3.

Ombudgetering

Ombudgetering kommer att begäras i bokslut /verksamhetsberättelse 2004 motsvarande 0,4 mkr för FoU-projektet Profilklasser och särskilda lärare samt att medlen överförs till kommunfullmäktige.